

"EL TIEMPO" — SEMANARIO LITUANO — 12 DE ABRIL — BALANDŽIO 12 D. 1956 M.

NUSIGINKLAVIMO BELAUKIANT

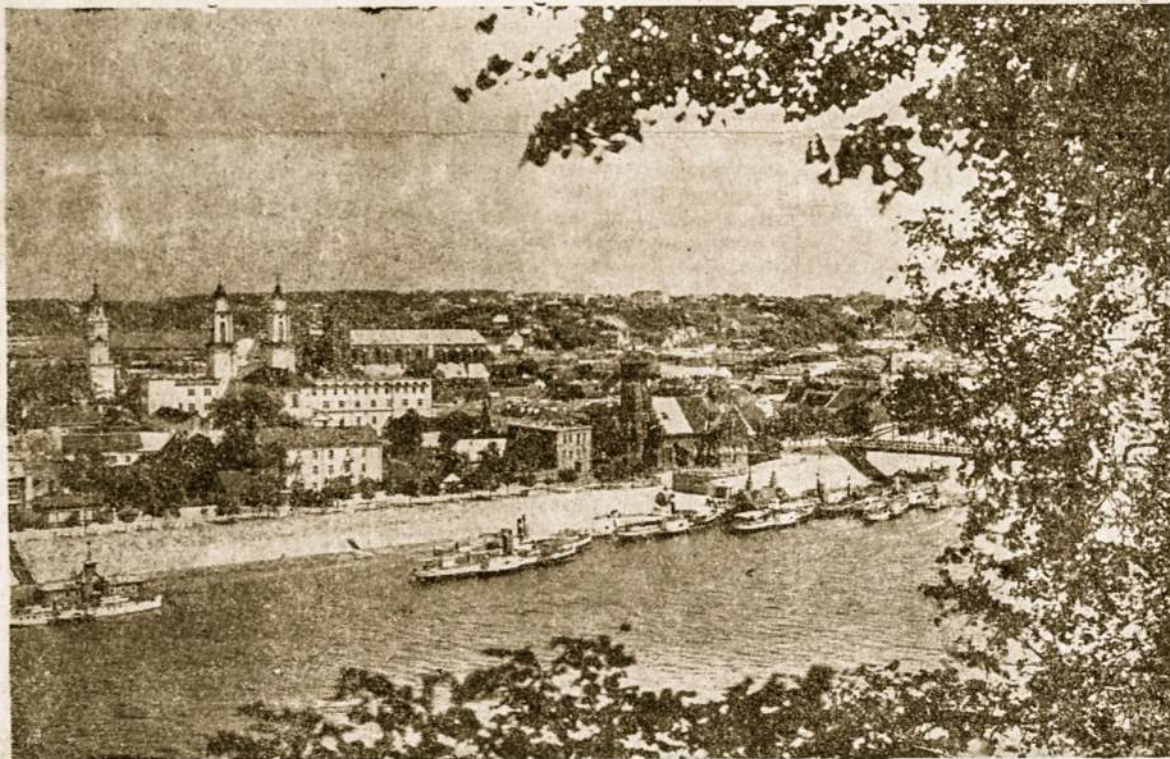
NUOLATINIAI POSĖDŽIAI IR KONFERENCIJOS

Jau keturios savaitės praėjo nevaisingų posėdžių, vykstančių Londone, stengiantis surasti visiems priimtina nusiginklavimo formulę. Jungtinių Tautų nusiginklavimo komisijai, kuriai priklauso JA Valstybių, Anglijos, Prancūzijos, Kanados ir Rusijos atstovai, yra įteikti trys nusiginklavimo pasiūlymai: JAV, Anglijos - Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos. Visi trys pasiūlymai šiuo tarpu yra dar tik nagrinėjimų stovyje. Tačiau jau dabar galima teigti, kad ir ši nusiginklavimo konferencija neduos laukiamų rezultatų. Nusimanančių žmonių nuomone, spėjama, kad įprastinių ginklų gamybos varžyme ir kontrolėje galima esą laukti vakariečių ir Maskvos atstovų sutarimo, kuriam vis priešindavosi anksčiau Sovietų Sąjunga. Tam tikros kontrolės galimybė

viety Sąjunga savo elgesiu to nepatvirtina, laikydama po „raudonuju durtuvu“ ištisą eilę taikingų tautų ir įžūliai grąsindama pavergti ir kitas laisvas tautas. Maskvos taikos supratimas yra skirtingas — jos taika yra karas kitomis priemonėmis, šėtonišku įžulumu, apgaule ir melu.

Daugelis linksta galvoti, kad šiame pokario laikotarpyje, Sovietų Sąjunga pasaulinėje politikoje pirmąją, nuolat kurstydamą ir palaikydama „šaltąjį karą“. Ir išties reikia pripažinti, kad tai iš dalies teisybė. Nežiūrint, kad vakariečiai sudaro trejukę, kova dėl pasaulio laisvės ir jo dominavimo vyksta tarp dviejų galybių, — Amerikos ir Rusijos. Europa šioje kovoje nedaug tegali reikštis. Prancūzija ir Anglija didžią susirūpinusios naminiais reikalais ir painiomis kolonijų problemomis, kurios pamažu geruo-

sunaikinti per sekundę, jei jos žygio tvarka bei išsidėstymas būtų iki šiol įprastas. Be abejonės, šis faktas liko tinkamai suprastas ir įvertintas, sumažinant divizijoje esamų karių kiekį iki 10.000 vyrų ir padidinant divizijos išsidėstymo plotą trigubai ar net daugiau. Jei žaibinio karo metu vienos divizijos pajėgos užimdavo apie 20 kvadratinį kilometrų plotą, tai dabar numatoma jos išsidėstymo plotas praplėsti iki 200 kvadratinį kilometrų. Tuo būdu matome, kad anksčiau viename kvadratinėje kilometre būdavo sukonzentruojama apie 650 karių, gi būsimajame kare ši koncentracija neturės daugiau 50 vyrų tame pačiame plote. Nežiūrint viso tai, šių sumažėjusių karių kovos galia bus tokia pat, o gal net ir didesnė, nei aukščiau, nes naujųjų ginklų pajėgumas ir našumas taip pat keliarūpiai padidėjo.

VAIZDAS Į GRAZUJŲ MĖSŲ KAUNĄ NUO ALEKSOTO SLAITŲ

tuo tarpu prileidžia ir naujasis Kremliaus planas, tačiau išjungdamas branduolinės energijos ginklus. Tuo tarpu amerikiečių projekte yra aiškiai pabrėžiamas griežtas kontrolės reikalas, visiškai uždraudžiant atominių ginklų gamybą.

Yra didelių skirtumų ir ginkluotų pajėgų skaičiaus apribojime. Komunistai siūlo šiuos karių kiekius: JAV, Sovietų Sąjunga ir Kinija po pusantro milijono; Anglija ir Prancūzija — 650.000 ir visos kitos valstybės negalėtų turėti po ginklu daugiau kaip 200.000 vyrų. JAV gi siūloma pirmosioms trims valstybėms po pustrėčio milijono; Anglijai ir Prancūzijai — 750.000 ir kitoms valstybėms — 500.000 karių.

Be abejonės, visame pasaulyje nusiginklavimo klausimas yra labai aktualus, tačiau kartu ir abejotinas. Nežiūrint nuolatinių Maskvos bambinimų apie taiką ir nusiginklavimą, pati So-

ju ar prievarta atskyla ir nutraukia ryšius. Be abejonės šie minėtųjų valstybių „naminiai“ rūpesčiai silpnina JAV padėtį ir svarbiausia kelia mažesnių ar didesnių nesutarimų ir pačių vakariečių tarpe. Tuo būdu sudaromos galimybės Sovietų Sąjungai paimti iniciatyvą „šaltajame kare“.

GINKLUOTOSIOS PAJĖGOS

Pirmoji atominė bomba, numesta į Hirošimos miestą, sukėlė rūpesčio ir kariniams specialistams, kurie ėmėsi studijuoti naujas taktikas, karinių dalinių apginklavimą ir naujai atsiveriančias atominio karo galimybes. Branduolinės energijos galia yra tokia didelė, kad keleto desėtkų kvadratinį kilometrų plote gali būti sunaikinama visa kas yra sukonzentruota puolimo ar gynimosi tikslams. Tuo būdu, paskutiniuoju karo meto divizija, — apie 19.000 karių, — galima būtų

Kaip ryškų pavyzdį paimkime paskutiniuosius Šiaurės Atlanto gynybos paktą (NATO) karinius manevrus, kuriuose dalyvavo apie 140.000 karių. Vienai anglų brigadai, kurią sudarė 5.000 vyrų, buvo paskirtas 5 km. pločio frontas. Šios brigados vyrai dieną ir naktį būdavo, tai sukonzentruojami, tai vėl išsklaidomi pasiekiant net 34 km. gylio. Tuo būdu 5.000 karių veikimo plotas sudarė 170 kvadratinį kilometrų su maždaug 30 karių viename kvadratinėje kilometre. Tai rodo, kad atominės bombos sproginimas šios brigados ribose būtų likęs neveiksmingas. Minėtųjų manevrų, trukusių 6 dienas, metu buvo „atlikti“ tik devyni atominių ginklų panaudojimo atvejai, iš kurių tik trys buvo pavykę, kiti gi dėl dalinių išsidėstymo bei jų judrumo būtų kritę į „tuštumą“.

Tad matome, kad karių sumažinimas nėra jau toks svar-

Pastaruoju metu ne vienas silpnės dvasios mūsų tautietis jau pradeda džiūgauti, kad bolševikų valdomojoje mūsų Tėvynėje politika pasikeitė, kad ten likusiems mūsų broliams jau palengvėjo vergijos pančiai ir kad jie beveik jau yra atgavę tikrąją laisvę. Juk net pačių komunistų laikraščiuose už visas kelių dešimtų metų negeroves, koncentracijos stovyklas, trėmimus, žudynes ir kitus „geruosius darbus“ kaltas yra vienas Stalinas. Jo mokiniai, kurie anksčiau tuos Stalino įsakymus vykdė ir kurie tais darbais išsimušė į partijos viršūnes, dabar pasidarė nekalti avinėliai, trokštą visam pasauliui tik gerovės. Juk dabar, sako, jau ir laisvų daugiau gamama, ir tie patys laišškai visai kitokie, juose daugiau parašyta...

Tikra tiesa yra, kad Stalinas buvo pasidaręs save stabuku, reikalaujančiu iš visų absoliutinės pagarbos ir atsidavimo. Tiesa taip pat, kad jis savo žiaurumais pralenkė visus istorijoje žinomus žiauriuosius valdovus, kaip Neroną, Džengis Kaną, Atilą. Bet tai dar neįrodo, kad naujieji ir silpnesni Stalino paveldėtojai, suniekindami jo stabą, būtų patys pasikeitę arba pakeitę savo politikos kryptį, kad jie būtų sustabė visus tuos žiaurumus, kuriuos anksčiau Stalinas ir jie, jo pavaldiniai, yra vykdę. Juk jie dar nepanaikino ir net nemėgino panaikinti koncentracijos stovyklų Sibire, nesuteikė geresnių sąlygų šiaurės miškuose, nesušvelnino kolchozų baudžiavos.

Tas viskas — tiek Stalino niekinimas, tiek laišku į užsienį išleidimas — yra ne kas kita, kaip švelnesnė propagandinė priemonė silpnėdavusių medžioti savo maišan. Jeigu jie leidžia slysti laiškus net iš Sibiro stovyklų, tai dar nereiškia, kad ten vergiją nešą mūsų broliai, mūsų tautos kankiniai, yra laisvi. Iš jų laišku lengvai dvelkia ta kančia, tas nerimas ir ateities neaiškumas, kuriuos jie daugelį metų nešioja savo širdyse. O gal svarbiausia, kad juk nė vienas laiške jie negali pasisakyti apie save jautresniu žodžiu, kaip mes buvome įpratę išsakyti savo laiškuose anksčiau. Vieniems lietuviams Argentinoje rašo, kad „gyvena gerai, tik jūsų brolio, jo žmonos, jų sūnaus ir jūsų tėvų jau seniai nėra ant šios žemės“ (ištrauka iš vieno laiško. Tos dvi sugretintos priešingybės ar tai nėra įrodymas, kad jie nieko geresnio parašyti negali? Dar aiškiau pasakoma tuose laiškuose, kur jų gyvenimas palyginamas su kokio nors buvusio vargšo gyvenimu. Ir mūsų žmonės dar abejingai prideda: „tai jau, matyt, tikrai blogai gyvena, jeigu taip rašo!“ Toks pasakymas įžeidžia mūsų kenčiančius brolius, mūsų nukankintus tėvus ar artimuosius. Lyg mes, laisvame pasaulyje gyvendami,

bus ir lemtingas, juo labiau, kad kovos vienetų sumažėjimo nereikia laukti jau dėl aukščiau minėtų priežasčių.

ZARIJA PELENUOSE

Palestinoje ir toliau vyksta kovos tarp žydų ir egiptiečių. Padėtis laikoma tokia rimta ir kelianti susirūpinimą, kad net pats UN generalinis sekretorius Dag Hammarskjöld nuvykęs vietoje įieško būdų ir priemonių šiam ginkluotam susirėmimui išvengti. Iš kitos gi pusės ir JAV yra pareiškusios, kad visomis priemonėmis stengsis sulaukyti šį artimųjų rytų karą, kuris grąsintų virsti visuotinu.

Afrikoje padėtis kiek ryškėja, nes ir Ispanija suteikė nepriklausomybę joki šiol valdytai Maroko daliai.

Alžyre ir toliau tebevyksta žiaurios kovos, kurių galo dar nematyti, tačiau galima laukti, kad ir Alžyre Prancūzijai bus nelengva išvengti pralaimėjimo.

Tuo būdu, matome, kad paskutiniųjų dviejų savaitių laikotarpyje padėtis nei kiek nepagerėjo, — žarijos vis rusena, be abejonės, kurstomos raudonųjų Kremliaus „dumplių“.

— a. b. c. —

esame tiek jau visam atbukę, kad neturime net užuojautos jausmo. Dar blogiau, kai savo tuščiam smalsumui patenkinti, klausinėjame laiškuose, ar neverta mums grįžti, skaudiname juos, rašydami, kad jie gyvena dabar laimingai ir gerai. Jie juk turi dar galvoti, kaip atsakyti mums, kad suprastumė jų gyvenimo sunkumą ir kad patys nebūtų už tai nubausti. Tokiais savo laiškais mes jiems išperkame bilietą į Sibirą, kaip yra parašiusi viena senutė motina savo sūnui Amerikon.

Mes neturime apgaudinėti savęs, taip lengvai tikėdami gudria bolševikų propaganda. Neturime išduoti ir savųjų, likusių Lietuvoje. Dėlto su laiškais reikia būti labai atsargiems, kad nekentume saviesiems ir kad neduotume labai naudingos medžiagos bolševikų melagingai propagandai. Reikia tikėtis greitai naujos propagandos: žiūrėkit, kiek žmonių iš svetimų kraštų teiraujasi ir trokšta grįžti į tėvynę, tik negalima!... Tokio išsireiškimo galime laukti propagandiniam lapely, kurį iš Berlyno ar Drezdno slunčia ir ne vienam mūsų tautiečiui.

Turime žinoti, kad šitas bolševikų politinis šuolis mums nieko naujo neatnešė, ir kad tai yra tik vienas iš daugelio jau vartotų propagandinę priemonių, labiau apdumti pasaulio akis ir nukreipti dėmesį nuo svarbesnių dalykų, kurie tuo pačiu metu kitur daromi. Neturime leisti, kad mus taip lengvai apgautų, ir neturime prisidėti prie mūsų tautiečių dar didesnių kaunčių. Negalime leisti suviliojami taip pat ir tokiame kultūriniam klubui, kuris sovietų pasiuntinybės ir vieno komunisto milijonieriaus nupirkta vilioja silpnėdavusių gaudymui. Kaip anksčiau, taip ir dabar kiekvienas, kuris bet kokiu būdu bendradarbiauja su Tėvynės pavergėjais, prisideda prie mūsų brolių kraujo liejimo ir yra Tėvynės išdavikas. Tokiems negali būti vietos patriotinėse organizacijose.

Kova dar nėra laimėta. Ji tebesitęsia ir turės tęstis, kol ją laimėsime, išlaisvindami savo kraštą iš vergijos ir savo brolius iš vergijos pančių. Prie tos kovos prisidėti yra šiuo metu kiekvieno Lietuvos šventa pareiga.

PASKIAUSIOS ŽINIOS APIE MŪSŲ TAUTIEČIUS SIBIRE

Paskiausiomis žiniomis, agr. A. STULGINSKIS, buv. Respublikos Prezidentas, esąs gyvas ir pakenčiamos sveikatos. Dirbąs viename kolchoze agronomu. Buvo parvykęs į Lietuvą, bet turėjęs vėl grįžti į Rusiją. Leista grįžti iš Sov. Sąjungos ir kan V. VIZGIRDAI, kuris dabar esąs jau 84 metų. Gyvas Lietuvoje Dr. kun. P. BIELSKUS. Sibire tebėra gyvas ir agr. Vladas TISKUS, buv. žemės ūkio Rūmų direktorius. Jis yra Novojerudos vietovėje, kur eina sovchozo lyg sandėlininko pareigas, taip pat išduoda drabužius, įrankius, padeda kai kuriais susirgimo atvejais ir kita. Smulkesnių žinių galima gauti iš VT. Adv. B. GRĖBLIŪNAS, buv. švietimo Ministerijos juriskonsultas, Krasnojarsko krašte yra vieno iš aukso kasyklų normų apskaičiuotojas darbininkams. Menininkas Vytautas CIPLIJAUSKAS buvo parašęs Vorosilovni, S. Sąjungos lyg ir „prezidentui“, kad leistų jam meną studijuoti Vilniuje. Bet prašymas buvo atmestas, ir jis dabar tegali meną studijuoti Irkucko meno akademijoje. Ciplijausko sesuo JANULEVIČIENĖ yra perkelta į Novojerudį ir ten dirba laborante.

Krasnojarsko krašte Razdolnoje yra 3 kauniškos Angaitytės: Janė, Genė, o trečiosios vardo grįžusieji neatsimena; be to, yra Stasy Jakubėnas nuo Biržų, kokių 50 metų. Matygine — Kuosa, Komarienė — Šinauskaitė su dukterim Paulina Komaraitė. Jos vyras miręs Matygine. Pačiam Krasnojarske yra J. Sasnauskienė su sūnumi Sigitu. Sūnus išbuvo metus darbo stovykloje. Vyras buvo laikomas atskiral. Kai tik gavo iš Maskvos leidimą jį aplankyti — tuoj pat atėjo ir žinia, kad jis esąs miręs. Krasnojarsko krašte Abakano, Menusinsko ir kitose vietovėse prie Mongolijos sienos esama taip pat nemaža lietuvių. Jie verčiami kasti įvairius metalus, o kai kurie dalyvauja geologinėse ekspedicijose. Dalis jų ten buvo pasiūta iš Krasnojarsko. Klimatas ten kiek geresnis, taip pat darbo sąlygos.

LIETUVA TEBĖRA GYVA

(E). Nepaisant visų sunkumų ir kančių, Lietuva tebėra gyva ir gyvena gerienų laikų viltimi. Žmonės sugeba prisitaikyti prie visokių sąlygų, savo širdyse iš esmės neišsižadėdami tautinių idealų.

Kokie pirmieji išpūdziai atsidūrus laisvėje? Susidaro bausis liūdesys ir Tėvynės pasiilgimas. Laisvėje Vakaruose, kaip atrodo, visko yra pilna, žmonės gerai gyvena. Ir tuo pačiu jauti, kokia skurdi padėtis yra mūsų Tėvynėje, — pasakoja savo išpūdzius patekęs į laisvę 1955 m. pabaigoje mūsų tautietis, gerai žinąs gyvenimo sąlygas pavergtoje Tėvynėje. — Laisvėje žmogus realiai pajunti, ką iš tikro reiškia Tėvynė, Ir tad imi galvoti: dėl ko mūsų tauta turi tiek kęsti, dėl ko jai daroma tiek neteisingų skriaudų, kai tuo tarpu Vakaruose kiti gyvena laisvi, ir tai gerai gyvena. Tada savoji gyvybė atrodo verta nulius — jeigu reiktų, nieko nepaisydama eitum ir darytum tai, kas reikalinga savajam kraštui, žinoma, jei tas žygis atneštų realios naudos. Nors Tėvynėje mūsų tautiečiai nėra dvasiškai palūžę, bet gavinasi geresnių laikų viltimi, vis dėlto padėtis ten, ypač dvasine prasme, nepaprastai liūdna: okupacija nežmoniškai sunki. Į Tėvynę leidžiama grįžti ir dalia išvežtųjų, tačiau nežymiai, po truputį. Ir dabar dar gabenami į rytus iš okup. Lietuvos žmonės, bet dažniausiai tie, kurie buvo laikomi kalėjimuose ar šiaip suimti — ir pasikiau nuteisti. Masiniai trėmimai nebevykdomi.

Didžiuosiuose Lietuvos miestuose rusų skaičius nesiekia daugiau kaip 30 — 35%. Vilniuje jų bus ne daugiau kaip 35% (žinoma, be kariuomenės, bet įskaitant jų šeimas), Klaipėdoje bus iki 40% bendro gyventojų skaičiaus, rajoniniuose miestuose — iki 3%. Rusifikacija — bent bendras išorinis toks susidaro išpūdis — seniau buvo griežtesnė, bet nuo Berijos laikų atslūgo. Prie Berijos gyventojai jau nebegyrė „vyresniųjų brolių“. Tada žmonės džiaugėsi, kad iš Lietuvos turės nešdintis visi rusai. Apskritai, ir rusai turi mokytis taip pat lietuviškai. Kai kur neišmokusieji pakankamai valstybinės lietuvių kalbos net perkeliama į kitas vietas. Yra jau ir tokių, kurie išmoko lietuviškai, taip gražiai šneka lietuvių kalba, jog neatkirs, ir tai esama rusų, ar lietuvio. Į rajonus skiriamas pareigūnus, žiūrima, kad jie mokėtų ir lietuviškai. Kai per posėdžius kiti ima šnekėti rusiškai, tai iš susirinkusiųjų atkerta, ir ne kartą net pačių komunistų partijos pareigūnų, kad „jau laikas išmokti lietuviškai“.

Liaudis pašaipiai atėjūnus vadina „vyresniaisiais broliais“ ar „vyresnėmis seserimis“. O kai toks atėjūnas pradeda komanduoti, tai kitas kolchozininkas jam atkerta: „Tu — vyresnysis brolis, tai gali pats daugiau padirbėti ir mums gražų pavyzdį duoti“... Ir tarp rusų pasitaiko, nors ir nedaug, tokių, kurie nedaro skirtumo tarp lietuvių ar „vyresniųjų brolių“. Kai kada esti tokių atsitikimų, jog per daug spaudžia lietuvius net atleidžiami iš pareigų, pvz. Beliajevas, ejęs Marijampolės rajono komiteto partijos pramonės, transporto ir prekybos reikalams skyriaus vedėjo pareigas, dabar yra likęs be darbo ir buvo skiriamas net į kol-

chozą, o ypač atėjūnams kėlimas į kolchozą laikomas didžiausia bausme. Taigi, kita kartą nori nenori — vis tiek išvaro už per didelį spaudimą ir netinkamą pareigų ėjimą.

Kokia kalba vyksta įmonėse ar įstaigose susirašinėjimas? Priklauso nuo to, kurios rūšies yra įmonė ar įstaiga. Pvz. geležinkeliuose reikia mokėti rusų kalbą, taip pat pašte ir kt. Bet šiaip kitur rusų kalbos reikalaujamas mokėjimas, kaip to norėtų kai kurie atėjūnai, dar nėra esmine kliūtimi gauti darbo. Vietinėse įstaigose ar įvairiuose kombinateuose taip pat knygos ir dokumentai rašomi lietuviškai, nors jau pasitaiko ir mišrių. Rajonuose vieši skelbimai — lietuviškai. Kaune gatvėse kalbant lietuviškai girdėsi daugiau negu rusiškai. Ir rusai verčiami prisitaikyti prie lietuvių. Būdinga, jog rusės prieš lietuvių taikosi taip pat savo drabužiais, apranga, šukuosena. Reikia pasakyti, kad lietuviai tiek Vilniuje, tiek Klaipėdoje ir kitur kiek galėdami gina savosios kalbos ir kitas jiems priklausančias teises. Kolūkiuose — viskas vedama tik lietuviškai. Net daugiau: tarp žmonių sklaidžiama propaganda, kad trėmimai į Sibirą ir žmonių išvežimas — tai buvęs Berijos ir „berininkų“ darbas. Ir ištribteliai (jie galutinai panaikinti 1953 m.) vadinami berininkais. Lietuviškai turi mokytis ir rusų gimnazijose auklėtiniai. Rusų gimnazijose lietuvių kalba yra privaloma.

KAIP RENKAMOS ŽINIOS APIE LIETUVĄ IR TREMTINIUS SIBIRE

(E) Pastaruoju metu yra į Vokietiją grįžę keli tūkstančiai karo belaisvių ir civilių internuotųjų, kurių dalis yra gyvenę ar bent susitikę įvairiose darbo vergų stovyklose ir mūsų tautiečius. Šie žmonės trumpam laikui, kartais tik kelioms valandoms, yra sustoję pereinamojoje Friedlando stovykloje. Tokie momentai būdavo išnaudojami, stengiantis kiek galint daugiau grįžusiųjų apklausti ir iš jų surinkti žinių apie Sibire ir kitur esančius mūsų tautiečius. Inf. Tarnybos pasiųstieji žmonės dažnai būdavo stovykloje ir ten pat apklaudinėdavo grįžusius arba užmezgdavo su jais norimus dalykus išsiaiškinti. Šie žmonės suteikė didžiulį žinių apie nuteistuosius ir prievartą Sibire įkurdintuosius mūsų tautiečius, taip pat apie bendrąsias nuotaikas ir padėtį Sov. Sąjungoje, kurioms buvo galima pasitikslinti ir papildyti jau iš anksčiau turimus duomenis.

Kita į Vakarų atvykusių žmonių rūšis suteikė didžiulį vertingų žinių apie padėtį Lietuvoje, nes jie yra kaip tik iš jos atvykę. Pastaruoju metu iš Klaipėdos krašto į Vak. Vokietiją yra atvykusių jau per 20 šeimų. Laisvuosius Vakarų yra pasiekusi ir viena mūsų tautietė iš kitos Lietuvos dalies. Ji suteiktieji duomenys dar geriau nušviečia buitį pavergtojoje Tėvynėje.

Tačiau įdomios ne tik pačios žinios, bet ir jų atsivežtieji daiktai. Tokių daiktų nėra daug, bet ir tie patys būdingai parodoja sovietinę tikrovę. Kadangi atvykusieji su jais nenori skirtis, tai tenka juos fotografuoti etc. Tokiu būdu teko apklausti kelis šimtus žmonių. Iki šiol yra pavykę kai kurioms šeimoms suteikti tikslių duomenų apie jų artimuosius: vaikus, tėvus, šeimos narius ir kitus gimines. Kai kas yra gavę tikslius adresus arba bent žinių, kaip gyvena jų artimieji už geležinės uždangos Inf. Tarnyba turi kasdien atsiliepti į visą eilę paklausimų, gaunamų iš įvairių vietovių, ir stengiasi kiek galėdama mūsų tautiečiams padėti.

Iki šiol Eltoje skelbiami tik tie duomenys, kurie palikusiems už

Kaip lietuviai turi mokėti rusų kalbą, tiek rusai — lietuvių. Latviai skelbia, kad jų gyventojai kaip įmanydami giną lietuvių kalbos teises. Ir mūsų tautiečių nuvyksta į Rygą, Mintaują ar ypač Liepoją, kur už maisto produktus brangiau moka. Kada ateina maisto produktų pirkti okupantai, tai ir mūsų šieškiai ne kartą atkerta, kad... rusiškai nesupranta.

Esantiems laisvuosiuose Vakaruose krašto gyventojai pavydi. Apie juos ten galvojama, kad laisvėje esantieji gyvena gerai, o ypač kas svarbu — kad yra laisvi. Ko nori kraštas iš lietuvių svetur? Apskritai, krašte galvojama, jog Vakaruose nekovoja dėl gerų vietų, kad visi vieningai jungiasi į kovą kraštui laisvinti. Vieningumas — viena iš būtinųjų sąlygų visoms tauriosioms lietuvių pajėgoms krašto laisvinimo darbe apjungti. Jeigu krašte žinotų, kad Vakaruose skaldomasi arba susikaldymą stengiamasi dar daugiau pagilinti, — tokius žygius baisiai pasmerktų. Bolševikai galėtų duoti krašte pasiskaityti kad ir tas pjautynes arba plūdumus, kurie pasirodo karais tam tikroji mūsų spaudoje užsiuolant laisvinimo veiksnius etc.

Trumpai suglaudus, nuotai kos krašte galima taip apibūdinti: mūsų tautiečius ten palaiko viltis, kad išsilaisvinimas ateis. Pats kraštas išlikęs nepalūžęs ir nesukomunistintas. Nesukomunistintas iš esmės ir jaunimas, nors ilgį okupacijos metais vis dėlto, kad ir pamažu, savo daro.

Dievo Tarnas Arkiv. Jurgis Matulionis - Matulevičius, apie kurio asmenį bus paskaita balandžio 22 d. 12 val. Lietuvių Svetainėje, Brasil 835, Avellaneda.

Visi jie nubausti arba mirties bausme, kuri buvo pakeista 25 m. priverčiamu darbu, arba tik priverčiamu 5 — 10 — 15 — 20 — 25 ir ilgesniam laikui — 25 plus 5 bei kelis kartus po 25.

Neretai juos kilnoja iš vienos stovyklos į kitą. Pvz. savo metu iš Abezo ir Vorkutos stovyklų lietuvių buvo perkeltos į Karagandą ir kitur.

Paleistųjų grupei priskirtini atlikusieji bausmes bei dėl kitų priežasčių — amnestijų ir pan. iš priverčiamųjų darbų paleistieji. 1955 m. rudens amnestija negalės pasinaudoti tie lietuviai, kuriems, be bendradarbiavimo su vokiečiais, buvo primesti ir kiti apkaltinimai. Jų yra dviejų rūšių — su teise grįžti Lietuvon ir be tokios teisės. Prie pirmosios kategorijos priklauso visi tie, kurių nubaudimo sprendimuose buvo įrašyta priverčiamąjo darbo bausmės su ištrėmimu. Be to, neleidžiama grįžti ir tiems, kuriuos stovyklos administracija įtaria esant pavojingus saugumui ir kurie dėl savo šeimos nario ar narių, suimty ar nubaustų, buvo ištrėmti, nors atlikę bausmę nubaustasis ir turi teisę grįžti Lietuvon.

Kai kurie iš priverčiamąjo darbo stovyklų paleistieji be teisės grįžti Lietuvon buvo apgyvendinami Karagandos, Krasnojarsko ir kitose vietovėse. Vėliau imta kurdinti juos ir pačių darbo stovyklų apylinkėse.

Ne visi pasinaudoja teise grįžti Lietuvon. Negrįžta tie, kurių namai yra ištrėmti Sovietų Sąjungon arba kurie bijo tenai dar didesnio skurdo. Lietuva jau visiškai nukurdinta. Daugelis kalinių ir tremtinių iš Sovietų Sąjungos savo Lietuvoje pasilikusiems siunčia pinigų ir maisto. Kai kurie jei ir gauna dar iš Lietuvos siuntinėlių, tai jie prasti. Seniau buvo turtingesni. Pasitaiko ir tokių, kurie nuvyksta Lietuvon, pasiima savo kitus šeimos narius ir grįžta vėl atgal. Bet jei Lietuva būtų laisva — grįžtų visi, bent neteko sutikti tokio, kuris nenorėtų į Lietuvą grįžti. Leistinių grįžti kategorijai priklausę invalidai tegali vykti namo tik tada, kai yra juos tenai kam išlaikyti bei prižiūrėti.

Prie tremtinių pirmoje eilėje priskirtini visi tie, kurie buvo tremiami su šeimomis ir dažniausiai masiškai. Jie ištrėmti neribotam laikui.

Iš Lietuvos labai daug ištrėmė 1941. 1945, 1946 ir 1947 m. Vėliau kad ir buvo trėmimų, bet mažesne apimtimi. Trėmė į visas Sibiro sritis. Neretai nutremdavo į visai neapgyventas vietas, kur patys turėdavo statyti sau palapines ar kitaip susitvarkyti. Trėmimo metu šeimos būdavo perskiriamos, nors ne visų. Bene visi bus nubausti priverčiamąjo darbo bausme.

Vargas su gyvenamosiomis patalpomis ir apgyventose vietovėse. Ka-

liniai suvaryti po keliasdešimtis į vieną nepertvertą baraką, paleistieji ir tremtiniai turi samdytis pas privačius arba statyti patys, nes valdinių neužtenka. Samdant tenk brangiai mokėti. Pvz. Matygine už kambarį 2 x 2,40 mokama iki 100 rublių į mėnesį nuomos. Nuomoja ir statosi arba pavieniai, arba susidėje.

Judėjimas suvaržytas. Išvykti iš savo rajono į kitą ilgesniam laikui reikalingas vietos komendantūros leidimas. Gi persikelti kitur gyvena teduoda tokį tik Maskva. Pastaroji lengvai duoda sueiti šeimoms (Nukelta 3 psl.).

Šv. Tėvo sukaktuvinėse iškilinėse dalyvavo Vliko pirm. J. Matulionis ir VT pirm. A. Devenienė.

TURĖJO PASIKALBĖJIMĄ IR SU ST. LOZORAIČIU

(E.) Š. m. kovo 8 — 18 d. Vliko pirmininkas J. Matulionis ir VT pirmininkė A. Devenienė lankėsi Romoje. Mūsų delegacija buvo nuvykusi į Romą dalyvauti šv. Tėvo sukaktuvinėse iškilinėse. Kaip žinoma, tuo metu į Romą buvo atvykusios apie 40 delegacijų iš įvairių pasaulio kraštų. Iškilinių metu mūsų delegacijai kartu su kitų kraštų delegacijomis garbės vietos buvo paskirtos šv. Augustino tribūnoje šv. Petro bazilikoje.

Kovo mėn. 16 d. šv. Tėvas priėmė mūsų delegaciją audiencijoje Vatikano rūmuose. Audiencijai pasibaigus, šv. Tėvas atsisveikindamas pareiškė mūsų delegatams: „Vargšė lietuvių tauta, vargšai jos žmonės. Aš už juos meldžiuosi ir siunčiu ypatingą palaiminimą“.

Savo viešnagės metu mūsų delegatui padarė vizitus Lietuvos atstovui prie šv. Sosto min. St. Girdvainiui ir dipl. šefui min. St. Lozoraičiui. Ta proga keletu atvejų buvo pasikeista nuomonėmis, paliečiant visą eilę reikalų ir bandant jieškoti sprendimų susipratimo dvasioje. Min. Lozoraitis įteikė raštu savo pageidavimus, dėl kurių Vlikui teks pasisakyti.

Savo buvimo Romoje proga, mūsų delegatui apsilankė visoje eilėje šv. Sosto ir Italijos institucijų, padarydami vizitus svarbiems dignitariams. Taip mūsų delegatui buvo priimti J. Em. kardinolo Pizzardo, J. E. arkiv. Samorės, kuris yra ypatingiems Bažnyčios Reikalams Kongregacijos sekretorius ir su kurio turėta ilgesnis pasikalbėjimas. Taip pat mūsų delegacija aplankė senato viceprezidentą Giorgio Bo, senatorių Mario Cingolani, diplomatinės ir užsienio tarnybos šefą min. A. Nonį ir eilę kitų aukštų pareigūnų.

Kaip išlikti sveikais?

Rašo Dr. E. DRAUGELIS iš Brazilijos

Kaip elgtis, kad nesusirgus, kad galėtume dirbti ir dirbti be sustojimo, be pertraukos (iki gilios senatvės), nes čia pas mus (o manau, kad ir pas jus) sirtgi ir sugaišti darbo laiką stačiai nuostolingu, o kartais net ir baisu: čia tau ne tėviškė, kur kasos gydė nemokamai, o prieglaudos prieglaudė tapus invalidu.

Taigi mano rašinio vyraujanti mintis ir bus, — ką daryti, kad nesusirgus?

Nežinau, ar tai teisybė, ar tik juokai, kad kur tai ten, būk š. Amerikoje, tūli samdosi gydytoją, kurio priedermė daboti, kad jo klientas nesusirgtų. Jei išdaboją — gauna atlyginimą (žinoma — gerą!), ne išdaboją, — netik nieko negauna, bet priedo — savo lešomis susirgusi turi gydyti.

Aš ir norėčiau, kad kuomažiausia mūsų sirtgi, arba ligi mirčiai visai nesirtgtų. Šitie mano pagėdaviniai, aišku, pagrįsti ne medžiaginiu pelnu, bet tautinėmis tendencijomis: mūsų tauta ir taip neperskaitlingiausia buvo, o dabar maskolių žudoma ir nyksta išblaškyta tremtyje. Todėl mes taip privalome gyventi, kad mūsų amžiaus vidurkis siektų 80 — 90 metų, kad mūsų prieaužiškas kelis kartus viršytų mirusių skaičių. Taigi ne mums tokiu nukrypimai, kaip zveji Kinderstern, arba panašus. Šito neprivalėjo leisti sau net tokios didelės, skaitlingos tautos, kaip vokiečiai, prancūzai, nes to išdavos baltos.

Kaip apsisaugot ligų? Ir ar visų ir visuomet jų galime išvengti?

Aišku, ne. Tačiau manau, ne ką suklysiu pasakęs, kad didesnę pusę visų pavojų išsisaugosime, jei dabosime seną išmintingą graikų patarimą:

nieko per daug, t. y. niekame nedera per dėti, — nei valgant, nei geriant, nei dirbant, nei sportuojant, nei lytiniame gyvenime.

Tai paprasčiausias reikalas, rodo taip aiškų, tik, deja, kaip sunkiai gyvenime vykdomas.

Antras mano patarimas, — daugiau susipažinti su higienos reikalavimais, su aprečiama ligomis, su užsigrūdinimo (sporto) esme.

Visur ir visame daugiau tvarkos, švaros bei saiko.

Antai jau mūsų tėvynėje vis daugiau ir daugiau buvo kreiplama dėmesio į štuos klausimus ir jau pradžios mokyklose buvo mėginama šitie naudingi, būtini dalykai jauni.

mui išaiškinti, įskieptinti.

Pamąstykite tik, koks likimas tautos ir valstybės, jeigu didelis jos piliečių nuostimtis yra ligoniai, nedarbingi, reikalingi prieglaudų, pašalpų? Argi mes nežinome kadais garsų bei galingų tautų ir valstybių, kurios dėl fizinio ir moralinio (ypač pastarojo) taip smuko, kad nuo žemės paviršiaus dingo visai.

Vel-gi ir liga ligai nelygi: aš už vis pavojingiausias ligomis laikau tokias, kurios yra lengvai apkrečiamos kitiems, o jų nešiotojai kartais negreit susigauja, kad ta liga serga. Pavyzdžiui, imkime džiova, sifilį, raupsus, drugį ir visą eilę virškinamojo trakto tropiškų ligų, kaip amebų, dizenterijų, ankilostomų, žiazdijų, tronžiloidų, žistozomų, pagaliau ir tėvynėje girdėtų kaspinuočių sukeliama ligas. Šitomis ligomis serga kartais ilgai nenusivokia kas jiems yra, ilgai bendrauja su sveikais, ir taip platina jas.

Imkime plaučių džiovininką, kuris nusikosėjęs, ar skreplius nusipjovęs sėja milijonus baltųjų bacilų, kurias savo ruožtu sveiki su oru, su dulkiemis įtraukia į plaučius ir tampa panašiais ligoniais.

Deja, pas mus čia dar nėra taisyklių, kad spjaudyt viešoje vietoje — gatvėje, traukinyje, omnibuse ir pan. būtų draudžiama. Štai rūkyti kaikiuriose omnibus linijose draudžiama. Ir tai ne visose. Mėtyti gatvėje šiukšles, popiergalius irgi tik švelniai prašoma to nedaryti.

Vienas, kitas skaitytas gal paklaus: — tai kur gi spjaudyt? Gatvės gi spjaudyklė nėra?

I tai aš jums atsakysiu: turbūt daugelis pažinojo, arba bent girdėjo apie seną mūsų veikėją, kelių ministerijų ministerį, visų Selnų atstovą, advokatą Tumėną. Ar jis sigo plaučių džiova, nežinau, bet ir senatvę pradėjo kosėti, skepliuoti. Ne tiek dėl reikalo, kiek estetikos sumetimais, jis įsitaikė kišeninė spjaukyklę, — paprastą, plačiu kaklu bonkute su užsukamu kamščiu, ir klausimas paprastai buvo išrištas.

Esant tremtyje, bet kuriame krašte, mes kaip svečiai nedaug ką tegalime padaryti. Veikti kitus tik savo pavyzdžiu, kultūringumu, sumanumu. C kas jau įgijo pilietybę, tai per vietos savivaldybę, per parlamentą, per valdžios organus, per spaudą kultūrinai visuomenę, kelti lygį viešojo socialinio gyvenimo. Tai mūsų pareiga.

Dany derybos su Sovietais Maskvoje liečia ir Pabaltės kraštus

Užsienyje su gyvu susidomėjimu buvo sekamos danų derybos su Sovietais Maskvoje. I Sovietų Sąjungą buvo išvykęs danų min. pirm. Hansenas ir švietimo min. Honholzas su išsisa delegacija. Be kitko, Maskvoje buvo pasirašytas susitarimas „dėl žmonių gelbėjimo Baltijos jūroje“. Šis susitarimas, kaip bolševikai skelbia, yra skirtas „greitai pagalbai užtikrinti sudužus laivams ir panašiais atvejais Baltijos jūroje“. Artimiausiu metu Kopenhagoje prasidės Danijos ir Sov. Sąjungos derybos „kai kurioms savitarpio pretenzijoms sureguliuoti dėl atlyginimo, susijusio su Pabaltijos respublikų įėjimu į T. Sąjungą“.

Danai vertina savąjį turtą, paliktą Pabaltijos kraštuose, kurį vėliau konfiskavo Sovietai, siekiant apie 3

ne pirmą kartą kalbėjo kaip tikras mūsų šalies patriotas. Baigdamas savo stilingą, sintetišką paskaitą dr. Fabini pareiškė šviesią viltį dėl geresnės mūsų tėvynės ateities. Sako, kaip caristinė Rusija, taip ir sovietinė imperija lietuvių žemėje nepasiekė savo genocidinių tikslų, nes šiandien, kaip ir vakar, jos sūnų patriotizmas nugalės panašias kliūtis ir sunkumus.

Vasario 16 dienraščiuose pasirodė vedamieji straipsniai tokiomis antraštėmis, kaip: „Tautų apsprendimo teisė, Sovietai ir Lietuvos byla (EL DIA)“, „Nepalaužiama tauta“ (EL DIARIO ESPAÑOL), „Lietuva tebetiki į išsilaisvinimą (EL BIEN PUBLICO)“. Penki sositinės dienraščiai įsidiėjo Urug. Liet. Bendruomenės rezoliuciją „Laisvųjų lietuvių balsas prieš sovietinę tiraniją“.

Lietuvos Pasiuntinybė, gavusi reikšmingų sveikinimų raštų, vakare susilaukė svečių, kurie atvyko savo sveikinimus ir linkėjimus perduoti asmeniškai. Labai jaukiame priėmime dalyvavo Užs. R. Ministerijos Protokolo Direktoriaus p. Mendez Rivas ir užs. r. ministro asmeninis sekretorius p. Al-tave, kurie pasveikino vyriausybės vardu. Senatorius dr. C. Fabini čia su lietuvių dvasiškijos ir organizacijų atstovais praleido vakarą „kaip namie“.

Lietuvos laisvės šauksmas Urugvajuje nuskambėjo ir vasario 18 d. vakare Liet. Kultūros Draugijos patalpose, kur šimtams tautiečių prisipildžius, Min. dr. K. Grauzinis vėl prabilo kaip laisvosios Lietuvos atstovas, o įvairių patriotinių organizacijų kalbėtojai ryžtingai protestavo prieš raudonosios okupantų, ir sveikosios išsivijos vardu reikalavo savo tėvų žemei nepriklausomybės. Visų nuotalką taip pat gavo Vyt. Dorelio vedamas parapijos choras darniomis lietuviškomis dainomis.

Vladas Daukša, Urugvajaus aukšt. futbolo klasės žaidėjas; taip pat išvykęs gatsrolėm į Europą.

Taip, senatoriaus Fabini žodžiais tariant, ir tolimame Urugvajuje Lietuva nėra pamiršta. Likimo atvesti čia jos vaikai raštu ir žodžiu, daina ir liaudies menu, o taip pat ir pavyzdžiu pasiaukojimu garsina jos garbę, jos kančias, jos kovas ir jos troškimus.

PADEKA

Napoleonas Katinas su poniu ir Juozas Kanapinskas nuoširdžiai dėkoja urugvajiečiams lietuviams už malonų priėmimą Ypatinga padėka priklauso — kun. J. Giedriui, kun. Grigaliūnui, p. p. Grišonams, Grigams, Scesnulavičiams ir p. Kazimierui Čibirui.

milijonus dolerių. Pabaltiečiai tikisi, kad, leidžiant iš Sov. Sąjungos grįžti danų piliečiams, su jais galės išvykti ir jų žmonos, jei jie buvo vedę pabaltietes.

Taip pat pranešama, kad, bėdos atveju, dabar leidžiama laivams įplaukti į Klaipėdos uostą.

Anglai protestuoja prieš Serovo atsiumimą

Bolševikams pristačius tarimam saugumo suorganizuoti Londone per Bulgano ir Chruščiovo vizitą Serovą, dabartinį sovietinio saugumo šefą, nemaža anglų spaudos organų jį vadina taip, kaip ir reikia: žmogžudžiu, sutepusiu savo rankas tūkstančių nekaltų žmonių krauju, suplanavusiu ir įvykdžiusiu masines deportacijas iš Pabaltijos kraštų ir kt. Tuo tarpu Serovas, prisistatęs britų spaudos žmonėms Sovietų ambasadoje Londone, su šypsena aiškino, kad jis visai nesąs žiaurus ir nė kiek nepanaušį Joną žiaurųjį... Daug britų laikraščių primena Serovo įvykdžiusias pabaltiečių deportacijas į Sibirą. „Manchester Guardian“ visai aiškiai pasakė: „Go home“ (važiuok namo). „Daily Mail“ pastebėjo, kad britai gali sutikti mešką, bet jie nenori šakalo. „Daily Telegraph“ 1956. III. 25 įsidiėjo savo bendradarbio pranešimą iš Stockholmo, kuriame smulkiai nusišviesia Serovo vaidmuo pabaltiečių deportacijose.

SOVIETAI PAŽADEJO GREITU LAIKU GRAŽINTI 9.100 VOKIEČIŲ CIVILIŲ

Vokiečių Raud. Kryžiaus žiniomis, Sibire įvairiose darbo vergų stovyklų rajonuose ir priverčiamai įkurdinamųjų būstuose esama dar apie 84.000 vokiečių civilių. Vienas iš pirmųjų, gavęs iš Maskvos leidimą vykti į Vakarus, yra Franz Thura, buvusias Eisenbergo (Rytprūsio) burmistras.

* Bolševikai skelbia Jakutoje radę „gausių deimantų telkinių“. Lig šiol daugiausia deimanto buvę gausia iš pietų Afrikos. Bolševikai skelbiam, dabartiniai Jakutijos telkiniai „savo atsargomis ir kokybe prilygsta Pietų Afrikos telkiniams“, numatoma „trumpu laiku išvystyti deimanto gamybą“ O kiek ten darbo vergų turės pakloti savo galvas?

→ Toronto kanadinė spauda gražiai įvertino Toronto operoje „Madame Butterfly“ dainuojantį jauną lietuvių solistą V. Verikaitį

→ G. Krivickienė ruošia antrąjį veikalą apie lietuviškas dainas.

Darbuokimės Dievo garbei ir tėvynės labui

Su švenčių linkėjimais iš Lunbunta rašo kun. Izidorius Grigaitis, kuris Mendozos vysk. Buteler pakviestas nuo kovo 15 d. pradėjo eiti Lunbuntos Kunigų Seminarijos dvasios vado ir lektoriaus pareigas.

Savo laiške kun. I. Grigaitis rašo:

„Nuo kovo 1 d. kvėpuoju kvapnų Mendozos laukų orą ir negaliu niekaip atsigrožėti įvairių medžių grožiu, kuriais apodinti gatvių ir kelių pakraščiai. Gražūs sodai ir gražiai išvedžioti vynuogynai. Metus žvilgsnį augšty — spindi amžinas sniegas ant Andų kalnų viršūnių. Iš kalnų žemyn teka sraunūs upe-liai. Niekuomet netikėjau, kad Mendozos miestas toks gražus ir turi tokį gražų parką, kuris, gal būt, bus gražesnis ir už Rožių parką (Rosedal) Palermo soduose, Buenos Airėse. Mendozos provincija labai išsivysčiusi. Žmonės gana kultūringai gyvena.

Sekmadieniais ir šeštadieniais vykstu pagelbėti klebonams į artimuosius miestelius. Seminarija stovi gražioje ir romantiškoje vietoje, nuo Mendozos 23 km. Lunbuntos kaimas 8 km nuo Maipu miestelio, stovi ant šniokščiančio kalno upe-lio kranto. Klimatas labai geras. Mendozos mieste yra ir lietuvių. Netikėtai bažnyčioje susipažinau su vienu kauniečiu fotografu. Visur miela sutikti savą tautietį.

Baigdamas linkiu visiems linksmų švenčių!“

OKUPOUTOJE LIETUVOJE

(Atkelta iš 2 psl.)

moms. Tremtiniai per nustatytą laiką turi registruotis vietos MVD. Jarcove apgyvendinti buvę kaliniai latviai privalėjo daryti tai kas mėnesį, o lietuviai kas 15 dienų. Be to, pirmieji nuo 1955 m. kovo mėn. turi teisę laisvai išvykti į kitas Krasnojarsko vietoves, kai lietuviams tokia teisė ten nėra suteikta.

Darbų rūšys visiems labai įvairios: miško, anglies ir įvairių metalų kasimas, kelių tiesimo, statybos, pramonės, žemės ūkio — kolchozuose ir sovchozuose ir kiti.

Miško darbai dirbami ypač Jarcove, Košvalo, Nasilsko, Pečloros, Taišeto ir Vologodsko vietovėse.

Darbo laikas savo metu buvo iki 12 val. Vėliau vis mažintas. Nuo 1954 m. jis yra 8 val.

Darbo normos nustatytos visoms darbo rūšims. Jos vienodos vyrams ir moterims, yra didelės ir dažniausiai per darbo laiką neatliekamos. Kadangi darbo normos yra vienodos tiek vyrams, tiek moterims, tai pastarosios sunkiau dirba už vyrus.

Kalniniai suskirstyti į darbo kategorijas. Tokiam skirstymui matas yra jų sveikatingumas. Klekvienai kategorijai pritaiko ir atitinkamas darbo normas. Jų suskirstymą daro tam tikra komisija, dažniausiai kas pusę metų.

Aprūpinimas bei atlyginimas yra menkas. Visą jį gauna tik kaliniai. Bet maisto iki 1947 m. jiems teudodavo tik po 250 g. duonos ir parą. Nedaug ir kitų dalykų. Vėliau vis didinta. Bet kokybė ta pati — be riebalų. Todėl jie visad būdavo ir dabar yra nedavalgę.

Dėl didžiųjų politinių nusikaltimų nubaustieji ir kriminalistai gaudavo dar po mažiau. Panašiai daryta ir su neatliekančiais darbo normų.

Paleistieji ir tremtiniai turi pragyventi iš gaunamo atlyginimo, kuris dažniausiai menkas, o pirkti — viskas brangu. Todėl paskutiniu metu pirmieji neretai blogiau verčiasi, nei likę priverčiamoji darbo stovyklose

Netekę sveikatos beveik visi tremtiniai ypač serga širdies ligomis, kraujo spaudimu, reumatu ir džiova Pastarąja suserga ypač anglies kasyklose dirbantieji.

Trūksta gydytojų. Klek geriau priverčiamoji darbo stovyklose, nes čia jų kadrus papildė patys kaliniai gydytojai. Bet dabar šių jau mažėja, o ypač paleidžiant vokiečius belaisvius. Kitur tenka ieškoti už dešimčių ir daugiau kilometrų.

Vaistų irgi neužtenka arba nėra visai. Be to, kai kurie iš jų teudodami ligoniams tik pagal specialius komisijų nutarimus.

JEI ATSIKAKOMA STALINO METODU, TURI GRAŽINTI LIETUVAI LAISVĘ

JAV respublikonų vadas senate W. Knowland pasiūlė, kad Sovietai atsiskaitytų Stalino metodu, gražintų Lietuvai ir kitiems pavergtiems kraštams laisvę, paleistų milijonus darbo vergų iš Sibiro ir kitur. Gal tik tada būtų galima patikėti, kad keičiama Stalino politika.

* * * * *
* Elizabethe mieste, prie N. Yorko, centrinėje bibliotekoje buvo suruošta lituanistikos paroda, kurią aplankė per 1.000 žmonių. Paroda buvo pritaikyta amerikietinei visuomenei. Parodos tikslas buvo atskleisti lietuviškosios, o ypač liaudies kultūros, laimėjimus, taip pat pavaizduoti didvyrišką lietuvių tautos kovą praityje ir dabartyje. Lan-kytojai ypač domėjosi Sierovo „instrukcijomis“ ir panašiais eksponatais.

PAJIESKOJIMAS

Jono Budrevičiaus, gimusio 1906 m. Onušio v., Trakų a., Argentinon atvykusio apie 1929 m., pajieško Juozas Balkus iš Jungt. Amerikos Valstybių.

Albinos Antanavičiūtės, dukters Stefos ir Juozo Antanavičių, išteklėjusios už Palmeiro, pajieško Teresė Alkevičiūtė Ringienė iš Australijos.

Žurausko Aleksas, kilusio iš Zarasų, pajieško Juozas Žurauskas iš Vokietijos.

Kas žinotų apie pajieškomus asmenis arba jie patys prašomi pranešti „Laiko“ redakcijai.

MONTEVIDEO LIETUVIAI

LIETUVOS LAISVĖS ŠAUKSMAS URUGVAJUJE

Vasario 16 minėjimas Urugvajuje, kur yra trečioji savo didumu P. Amerikoje lietuvių kolonija, šiemet įvairiais būdais buvo atliktas vasario 12 — 18 dienomis.

Vladas Bražionis, Urugvajaus valst. futbolo komandos dalyvis. Pasiryžęs per P. Amerikos pirmenybes, kuriose Urugvajus iškovojo meistrerio vardą.

Lietuvių bažnyčioje vasario 12 įvyko iškilmingos pamaldos už Lietuvą prof. kun. J. Venckui celebruojant mišias ir pasakant giliai lietuvišką, tėvynės prisiminimais persunktą pamokslą. Pamaldos, kuriose dalyvavo Min. dr. K. Grauzinis su Pasiuntinybės personalu ir asistavo trispalvė su įvairių organizacijų vėlavomis, buvo baigtos Tautos Himnu. Tą pat dieną per T. Jėzuitų vedamą liet. radijo valandėlę buvo perduota Lietuvos ministro kalba į Lietuvą (skirta Amerikos Balsui) ir atitinkamai pridrinta visa programa.

Vasario 15 dvi svarbios Montevideo radijo stotys, Sur ir Ariel, reikšmingai paminėjo Lietuvos laisvės bei nepriklausomybės atsteigimo sukaktį. Per pirmąją buvo transliuojama Min. dr. K. Grauzinio ispanų kalba paskaita apie Lietuvos dabartinę padėtį, o antrosios specialią programą sudarė Demokratinės Urug. Liet. Kultūros Sąjungos pirmininko p. Martinez Ber-setchė žodis, senatoriaus dr. C. Fabini paskaita, Lietuvos Ministro jiems padėka, Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės vardu deklaracija ir kaikiurios čiuurlioniečių choro dainos.

Ypatingai pažymėtina senatoriaus Fabini, labai nuoširdaus ir įtakingo Lietuvos draugo, paskaita. Jis apie mūsų tėvų žemę apsiskaitęs taip plačiai į Lietuvos praeitį ir dabartį įsijautęs taip giliai, kad jau

Albertas Kulys, Urugvajaus aukšt. klasės futbolo žaidėjas. Paskutiniu metu su savo klubu išvykęs gastro-lėm į Europą.

Mokslas - MENAS - Literatūra

VAIKŲ PARALYZIUS

Jau esu rašęs apie tą ligą „Laiko“ 112 numeryje, bet siaučiant epidemijai pravartu prisiminti apie ją ir apsisaugojimo būdus. Liga prasideda sloga, gerklės skausmais arba lengvais viduriavimais. Po to būna aukšta temperatūra, — meningitine forma — su viduriavimais, skausmais visame kūne, galvos skausmais, sprandas būna kietas. Trečioji ligos stadija yra paralyžiai, vaikas nebevaldo vienos ar abiejų rankų ar kojų. Atsiradus kvėpavimo paralyžiui, ateina mirtis. Prieš kvėpavimo paralyžių kovojama su „geležiniais plaučiais“ (pulmotor), kurių dabar daug atvežė iš Š. Amerikos. Ne visi vaikai susergera paralytine forma, kai kurie persergera lengva forma, nepaliekant pasėkų. Suaugę irgi nešioja burnoj arba žarnose ligos sukėlėjų, patys nesusergera, bet gali vaikus užkrėsti. Liga daugiausia paliečia vaikus nuo 2 — 4 metų amžiaus, bet ši epidemija palietė mažus vaikus, daugelį net jaunesnių, kaip vienų metų. Liga pasirodo vasaros pabaigoj ir rudens pradžioj. Išsiplečia ten, kur yra didelis žmonių susibūrimas, nešvara ir nuovargis. Šaltame ir karštame klimate būna mažiau susirgimų. Ligos apsisaugojimui patariama:

1. plauti rankas prieš valgi,
2. plauti daržoves ir vaisius prieš vartojant,
3. gerti virtą pieną, kur vanduo abejotino švarumo, gerti virtą vandenį,
4. išvengti nuovargio, nepraktikuoti varginančio sporto, vengti nemigos ir t. t.
5. vengti persišaldymų,
6. kovoti prieš muses ir moskitus,
7. deginti visas šiukšles, dezinfekuoti vištintinkus, tvartus, išvietes ir t. t.,
8. vengti žmonių susibūrimo kinuose, baruose ir t. t.
9. neiti į namus, kur yra ligonių,
10. turint karščio, gerklės skausmus, viduriavimus, kreiptis į gydytoją.

Kadangi ligos sukėlėjai randasi išmatose, reikia jas desin-

fekuot. Žarnas desinfekuot patariama imant vaistus calomel. Šlapumo takams dezinfekuot tinka urotropinas. Prieš ligos sukėlėją gerai veikia bismutas supozitorijų formoj. Patartina vengti visa tai, kas silpnina kūną, negerti alkoholinių gėrimų ir nerūkyti, maitintis gerai, imti vitaminų, pasilsėti pakankamai.

Keletas žodžių del dabartinio skiepijimo su gamma globulinu. Tie skiepai dalinai apsaugo nuo susirgimo, yra pagaminti iš žmogaus kraujo serumo. Sukelia pasyvų imunitetą ir apsaugo nuo susirgimo 6 savaitių laikotarpyje. Jie sustiprina ir tuo pakelia atsparumą prieš ligas. Skiepai kuriuos atrado Š. Amerikoj mokslininkas Jonas Salk yra daug vertingesni, jie apsaugo nuo susirgimo 3 metų laikotarpyje ir sukelia aktyvų imunitetą. Yra pagaminti iš negyvų virus, tai yra vaikų paralyžiaus sukėlėjų. Su tais skiepais negalima skiepyti laike epidemijos, nes kol skiepai pradeda veikti, praeina beveik metai laiko. Skiepijama Salk skiepais 3 kartus su trijų savaičių pertrauka ir už metų sulaidžiama 4-ta injekcija. Nors galutinai dar apie tai mokslas nepasakė sprendžiamo žodžio, bet pagal surinktus duomenis iš skiepytų vaikų pasitaiko 3 kartus mažiau susirgimų negu neskiepytų. Greitu laiku Argentinoje irgi pradės gaminti Salk skiepus ir kitais metais nebus epidemijos pavojaus.

Paralyžiams gydyti yra įvairių priemonių: masažai, vonios, elektra, operacijos, ortopediniai prietaisai, kurių taip pat dabar atvežama iš užsienio. Apskačiuota, kad liks apie 1800 paralyžuotų vaikų. Anksčiau paralyžiai likdavo visam amžiui, bet dabar toj srityje daug pažengta į priekį, yra specialus personalas, mokyklos, kur vaikai mokinami vaikščioti iš naujo, padaromi vel darbingi. Tas gydymas yra ilgas ir brangus, bet valdžia ir visuomenė tam paskyrė dideles sumas pinigų.

Gyd. A. Laucis

Comallo.

KULTŪRINĖ KRONIKA

* LRD 1955 m. grožinės literatūros premija teko H. Radauskui už jo poezijos knygą „Žiemos daina“. Iš 57 balsų Radausko knyga gavo 31 balsą, o L. Andriekaus lyrikos knyga „Atviros marios“ — 20. Tuo būdu kun. Dr. J. Prunskio paskirta 500 dol. premija įsivertintu rašytoju balsavimu pripažinta H. Radauskui. H. Radauskas yra gimęs 1910 m. Krokuvoje, baigęs VDU-te lituanistiką 1933 m. buvo Klaipėdos radiofono direktorium, karo metais — Valst. Leid. vyr. redaktorium. Nuo 1950 m. gyvena Čikagoje. Iki šiol yra išleidęs 3 poezijos rinkinius: „Fontanas“ (1935), „Strėlė danguje“ (1953) ir dabar premijuoti „Žiemos daina“ (1955), skoningai išleista V. Sauliaus. Premija įteikiama š. m. kovo 25 d. Čikagoje Lietuvos auditorijoj per ta progą ruošiamą literatūros šventę.

Liet. Enciklopedijos išleistas 7-sis tomas, netrukus išeis 8-sis tomas, kuris apims nuo Gr iki raidės pabaigos, H. ir dalį I raidės. Taip pat baigiama redaguoti ir K raidė. K redaguoja Dr. J. Puzinas. Visa eilė žymių veikėjų yra pareiškę, kad Lietuvį tauta galės didžiulius išleisti Enciklopediją. Ji stotoma, šalia kitų didžiųjų tautų enciklopedijų. Laisvajame pasaulyje lietu-

vių teigiama įvertinta J. Savickio „Zemė dega“. Buv. Stuthoto kacetininkas St. Yla parašė knygą „Laisvės problemos“.

* Kangdos LB Kultūros Fondas, norėdamas paskatinti jaunimo literatūrinį auklėjimą, paskelbė jaunimo dramų (premią 500 dol.), jaunimo apysakų — legendos (300 dol.) ir vaikų (8 — 14 m.) literatūros (300 dol.) konkursus. Mašinėle rašyti ir slapyvardžiu pasirašyti vokal turi būti siunčiami iki 1957 m. sausio 1 d. šiuo adresu: KLB Kultūros Fondo Konkursui, 315 Brock Ave., Toronto, Ont. Canada. Dalyvauti gali rašytojai iš visų laisvojo pasaulio kraštų. Veikalai gali būti parašyti ir poetine — eiliuota forma, bet savo turiniu turi būti lietuviškos dvasios, tinką tautiniam auklėjimui.

* Ir JAV-se šiltai įvertinama prof. Ereto veikla bei jo rašomi darbai Lietuvos bylai garsinti. Siūloma jo straipsnį „Litauen“ — „Lietuva“ iš vokiečių kalbos išversti į anglų kalbą. Prof. J. Eretas jau yra baigęs pirmąją redakciją veikalui apie prof. St. Šalkauskį, pasakutinį VD Un-to rektorių. Veikalas bus panašaus pobūdžio, kaip apie M. Sleževičių. Š. m. kovo 14 d. AB perdavė su juo į kraštą pasikalbėjimą, kurio metu prof. J. Eretas pasiuntė radijo bangomis pasi-

likusiems Lietuvoje mokslo žmoneis sveikinimus, pasidžiaugė gražiu prof. J. Balčikonio ir kt. Lietuvių k. žodynu, priminė Vokietijai prof. Fraenklio priežiūroj leidžiamą etimologinį lietuvių k. žodyną, numatytą baigti prof. Niedermanno, Senno ir Brenderio pradėtąjį leisti žodyną. Tolimesnį jo redagavimo darbą dirba JAV-se A. Sennas ir A. Salys; leidykla sutiko išleisti ir 3-įj tomą, kurio paruošimas eina į galą. Vieną kitą veikalą artimiausiu laiku numato išleisti ir iš naujo Romoj pradėdant darbą L. K. Mokslų Akademija, pirmoj eilėj — iš prof. Z. Ivinskio lituanistinių veikalų.

* Čikagoje buvo rodoma filma „Lietuviškoji Čikaga“. Joje pavaizduojami svarbiausieji Čikagos lietuvių gyvenimo momentai. Filmos demonstravimą globoja Saulių klubas.

* Čikagoje atidatyta T. Sparkio dailės paroda, pirmoji Amerikoje. Savo parodą jis buvo suruošęs Belgijoje. Studijavo Vilniuje, Muencheno, o dailės mokyklą baigė Mineapolyje.

* Lietuvos Valstybinio Teatro 35 metų sukakčiai paminėti New Yorko „Carnegie Recital Hall“, kur paprastai renkasi visi žymieji N. Yorko menininkai, buvo sudaryta rinktinė programa. Į minėjamą — akademią — koncertą paskaitos skaityti buvo pakviestas prof. J. Brazaitis, o meninės dalies atlikti — M. Kačinskas, A. Šlepetytė, J. Augaitytė, V. Jonuškaitė, St. Liepas, R. Mainelytė, F. Vasiliauskienė, akomponuoti — A. Mrozinskas. Ta proga išryškintas teatro įnašas lietuvių kultūrai. Jis yra nepaprastai svarus.

* Prof. dr. A. Maceinos vokiškai išleisti veikalai vokiečių visuomenėje sukėlė gyvą susidomėjimą. * Rašytoja Marija Aukštaitė, ilgėliau apsiostojusi Italijoje, taiso susilpnėjusį savo sveikatą ir gėrisi Romos miesto kultūrinėmis vertybėmis.

* Žinomasis kalbininkas Dr. Pr. Skardžius persikėlė į Vašingtoną, kur įsijungė prie kongreso bibliotekos dirbančių lietuvių mokslininkų grupės. * Laisvąjį pasaulį yra pasiekusios dvi okup. Lietuvoje išleistos knygos, Kauno arkivyskupijos leidiniai. Tai 1955 m. kalendorius ir maldaknygė. Kalendorius turi 62 psl. Jame taip pat įdėti kan. J. Stankevičiaus ir vysk. Paltaroko pareiškimai blaivybės reikalui, kuriais pasmerkiamas Lietuvoje taip pat išplitęs girtuokliavimas. Maldaknygė turi 275 psl. ir apima visas reikalingiausias maldas. Ją redagavo kan. Dr. J. Stankevičius. Apie „Reformacijos veikėjus ir jų įtaką Lietuvoje“ išleista JAV-se 38 psl. bročiūra su 15 a. žemlapiu.

* „Lietuvių Dienos“ kurias sėkmingai redaguoja B. Brazdžionis su redakcine kolegija, sudaryta iš dail. Puzino, J. Kojelio, J. Tininio, M. Starkaus ir E. Tumienės, 1956 m. vasario mėnesį buvo paskelbusios šūki: „Į kovą su tautinės mirties pavojumi!“ Kiekviename numeryje duodama daug aktualios ir originalios medžiagos, ypač plačiai atstovaujami kultūrininkai. „Lietuvių Dienos“ yra pasiryžusios išleisti A. Baranausko „Anykščių šilelį“, kurio numatyti duoti abu tekstai — lietuviškasis ir išverstas angliskai. Su „Anykščių šilelio“ poetiniu grožiu tuo būdu norima supažindinti ir angliskai kalbanti visuomenė.

* „Aidų“ žurnalo vasario mėn. numeryje Lietuvos Nepriklausomybės šventę prisiminta ir gražiu TF pirmininko M. Krupavičiaus rašiniu bei kita aktualia medžiaga. Numeris iliustruotas paskutiniiais lietuvių dailininkų darbais.

* LB Vokietijos krašto valdyba išleido Vasario 16 d. gimnazijos metraščių, kuriame duotos pagrindinės žinios apie gimnaziją ir supažindinama su gimnazijos rėmėjais, nurodomos gautosios aukos ir k.

* A. Banionio vadovaujama Lietuvos skautų sąjungos komisija ruošia anglų kalba leidinį apie Lietuvos skautų sąjungą nacių ir bolshevikų okupacijų metais. Norima pateikti juo pilnesnis visų nuo tironų rankos žuvusių skautų sąrašas.

* Po Arte Sacra Lituauna parodos, turėjusios didelį pasisekimą Brazilijoj eucharistinio kongreso

ANTANAS VILUTIS

DANGAUS DARBAI

Ugniam rutuliui pakalnėn vakaro nuskendus,
Grimsta į tylą dienos dundėjimo gandas, —
Užsidega ir virpa, tartum graudulinė,
Ta vaško žvakė — Vakarinė.

Nakties didingoj palubėje
Blyškiai spingsi ir nežymiai sukinėjas, —
Vaškiom voratinklių gijom apsipynęs, —
Sudreba ir skambtelia krietolo Sietynas.

Viens paskui kitą eilėn sustoję,
Žvilgančiais dalgiais dangaus klony kloja
Žydinčius dobilus taip nuostabiai
Trys vienmarškiniai Siempjoviai.

Kupinai prikrauti baltųjų dobilų, —
Jau po vidunakčio — vėlu, —
Pakalnėn rieda barstydam — skuba ir krato,
Ir girdis kaip girgžda Grįžulo Ratai.

Ir vieškelis tas dulka dausų dulkėm tykiai,
Kur gervės keliaudamos klaikiai suklykia,
Kai jos į laisvės laimę plakas, —
Tai į kosmo gelmę teka Paukščių Takas.

Ir jaudina tave vėl ir vėlei
Tie žygiai dideli ir mažyčiai rūpesteliai
Dangaus, kai budi žiburiuodama naktis
Ir tau per upę tiesia lieptą laume — Pilnatis.

metu, iniciatorių būrelis pasiryžo įsteigti Rio de Janeiro lietuvių muzėjų. Lietuvos pasiuntinybės kultūrinis skyrius tam muzėjui jau turi gausių eksponatų. Muzėjų dovanos priimamos pasiuntinybės kultūros skyriuje. Muzėjus įsigijo taip pat A. Trumpio skulptūrą Kristus Valdovas. Dail. R. V. Viesulas praėjo į New Yorko modernaus meno muzėjus ruošiamą piešinių parodą. Į ją iš 5,000 konkursui atsiųstų piešinių buvo parinkti tik 125, tarp jų ir Viesulo — „Rankos“.

* Šiomet „Draugo“ dienraštis mini 40 m. sukaktį, kurią atžymės rudenį drauge su „Draugo“ naujo būsto pašventinimu.

* Amerikos Lietuvių R. Kat. Federacija mini 50 metų sukaktį ir Lietuvių R. K. Susivienijimas Amerikoje — 70 metų. Sukakties proga išleidžiama LRKSA istorija, kurios autorial — prof. F. Kemėsis ir Dr. A. Kučas. Leidinys turės apie 400 puslapių.

* Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, seniausia tos rūšies lietuvių organizacija Amerikoje, mini 70 m. veiklos sukaktį. Šiais metais SLA nariai renka organizacijos vadovybę. Rinkimai, vykdomi demokratiškai balsavimo tvarka, visada sukelia visuomenėje gyvą susidomėjimą. Visos šios organizacijos, kaip ir visa senoji Amerikos lietuvių karta, yra išvariusios lietuvių gyvenime ir lietuviškos išlaikyme labai gilią vėgę. Senosios lietuvių kartos darbo vaisiai visų aiškiai matomi, ir visi jais džiaugiasi.

* Kanadoje gražiai redaguojamas moterų žurnalas „Moteris“ išleido naują sausio — kovo numerį, kuriam įdėta apšėiai moterims aktualios medžiagos. Tarp kitų paskelbtas ir „Moters“ sveikinimas VT pirm. A. Devenienei, nušviečiant jos ligšiolinę veiklą. Drauge paskelbtas Vliko pirm. J. Matulionio sveikinimas moterims.

* Šiomet bus pradėtas spausdinti visas šv. Raštas, apimęs Senąjį ir Naująjį Testamentą, su trumpučiais paaiškinimais viename tome. Pereitais metais Romoje buvo išleistas I-sis Senoj Testamento tomas, apimęs visas istorines knygas (21) su komentarais. 1947 m. Vokietijoj išleista IV Naujojo Testamento leidimą buvo gavusios veikas visos trėmtinių šeimos. Vertimo darbo arkiv. metropolitais J. Skvircekas ėmėsi jau 1900 metais.

* Tarp A. Mickevičiaus raštų yra ir toks, išleistas 1898 m. carinė cenzūrai sutikus, Varšuvoje V. Dunino spaustuvėje ir pavadintas „Bajki i powiatski“. Tai 3 cm. aukščio ir 2,5 cm pločio knygelė, sverianti truputį daugiau kaip 1,5 gramo, turinti 30 sunumeruotų puslapių ir spalvotą viršelį. Raidės — tik apie 0,5 mm aukščio. Leidinys sudėta 16 pasakėčių ir iliustruotų vaizdėlių, tarp jų ir lietuviška tematika „Sustojimas Upytėje“ — eilėmis pasakojimas apie garsią senovėje Upytę.

Prašome aukos V. Biržiškai laidoti

Prof. Vaclovi Biržiškai Laidoti Komitetas, sudarytas iš daugelio Chicago lietuvių organizacijų atstovų, yra atlikęs daug darbų, susietų su prof. Vaclovo Biržiškos laidotuviemis, ir surinkęs nemažą aukų šiam reikalui.

Tačiau šis Komitetas laikys savo įsipareigojimus baigęs tik tada, kai iš surinktų aukų atlygins su liga ir laidotuviemis visas susietas išlaidas ir šiam lietuvių tautos nusipelnusiam mokslininkui pastatydins nors kuklų antkapį.

Chicago lietuvių visuomenė labai gausiai lankė velionį koplyčioje, suteikdama paskutinę pagarbą. Atskiri asmenys ir organizacijos, ligos ir laidotuvių išlaidoms apmokėti, dosniai aukojė.

Nors Tautinės Kapinės davė nemokamai sklypą velioniu palaidoti, Laidotuvių Direktorius ponas Ridikas visą patarnavimą taip pat nemokamai atliko, tačiau dar trūkstama lėšų užsibrėžtą tikslą įvykdyti — baigti susidariusias skolas išmokėti ir pastatyti antkapį.

Todėl Komitetas drįsta kreiptis į gausų prof. Vaclovo Biržiškos buvusių mokinių, studentų, gerbėjų, kolegų bei pažįstamų būrį, į jautrios širdies tautiečius ir prašyti prisidėti auka šiam reikalui ne tik čikagiečius, bet ir kitų kolonijų lietuvius.

Visos gautos aukos bus paskelbtos spaudoje, o vėliau visa išlaidų apskaita bus specialios revizijos komisijos patikrinta ir viešai paskelbta.

Aukas prašome siųsti šiuo adresu:
Prof. Vaclovi Biržiškai Laidoti Komitetui,
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois.

SEKMADIENIO RIMČIAI

Dievo buvimą rodo tvarka ir tikslingumas gyvojoje ir negyvojoje gamtoje

TAS PATS TIKSLINGUMAS VEIKIA TARP KOSMINIŲ DANGAUS KŪNŲ IR MAŽIAUSIŲ ATOMŲ

(Tęsinys iš pr. „Laiko“ nr.)
Tvarka mes vadiname daiktų ar dalykų sudėstymą pagal kokį nors mintį arba planą. Jei sudėstyme trūksta bet kokios minties ar plano, tad yra netvarka.

Tikslingumas yra tam tikra tvarkos rūšis. Yra taip pat padarytas daiktų ar dalykų sudėstymas, jog jie tarnauja, kaip priemonės, siekti kokiam nors tikslui.

Šiame pasaulyje neabejotinai yra tikslingumas, atseit, jo daiktų ir jų dalių pagal tam tikrą planą ir tikslui siekti sutvarkymas.

Tai rodo daug kas. Visų pirma gyvųjų būtybių kūno sąnariai. Tikime, pvz., tik žmogaus akį. Kaip viskas čia pritaikyta, kad žmogus galėtų matyti! Po ilgų ir kruopščių tyrinėjimų sustatę fotografijos aparatą, mokslininkai pastebėjo, kad akyje savaime yra tai visa, kas jiems atsiėjo tiek daug galvėjimų, nors akį pagamino gamta, kuri galvoti negali, nes neturi proto. Vadinasi, už ją pagalvojo čia kas kitas. Kas? — Aišku, kad ne žmogus, nes jis ne pats sau akį sustatė, ir ne gamta.

Dirstelkime truputį į žemę, kurioje gyvename. Tai didžiulis kamuolys. Skrieja jis aplinkui saulę neapsakomu greičiu — apie 30 kilometrų per sekundę. Ir niekuomet ji neiškrypsta iš savo kelio, niekuomet nei sekundę nepavėluoja, nei mirksnio nepaskuba. Iš anksto gerai yra žinoma, kiek dienų, valandų, minučių ir sekundžių tęsiasi metai, iš anksto ko tiksliausiai apskaičiuojama, kada bus mėnulio ar saulės užtemimai, kurie įvyksta dėl žemės ir mėnulio skriejimų. Vadinasi čia yra tvarka...

Pakelkime galop, žvilgsnį augštin į padangių erdves. Matome čia begalinę daugybę žvaigždžių. Savo akimis įžiūrime jų kelis tūkstančius, pro išstobulintus žiūronus — dešimtis tūkstančių, o atitinkamai parodo jų dar daugiau. Ir koks neapsakomas jų dydis? Nemaža ši

mūsų žemė. Jei keliautume aplinkui ją, kasdien nueidami po 40 km., bemaž trejus metus truktų mūsų kelionė. Bet žemė tik nykštukas prieš saulę, kuri didesnė už ją beveik pusantro milijono kartų. Kad tai suprastume, įsivaizduokime, jog, jeigu žemė būtų patalpinta pačiame saulės viduryje, tai galėtų aplinkui ją skristi mėnulis tokiame pat atstume, kaip dabar, neįsėidamas iš saulės ribų. Kaipgi tad milžiniškai ji didelė! O tačiau ji tik vidutinio dydžio dangaus kūnas. Yra žvaigždžių nepalyginti už ją didesnių. Ir visa ta daugybė tų milžiniškų dangaus kūnų neišvaizduojama greičiu sukasi aplink save ir skrieja vieni aplinkui kitus. Bet daro tai taip tvarkingai ir taisyklingai, jog viskas čia ko tiksliausiai apskaičiuota ir ko griežčiausiai nustatyta.

Vadinasi, yra pasaulyje tikslingumas ir tvarka, tad yra ir tas, kurs ją nustatė, atseit, Dievas. Tai aiškiai rodo mūsų protas, ir kitaip manyti būtų neprotinga.

TVARKA IR TIKSLINGUMAS PASAULYJE NE ATSIKTINAI ATSIKIRADO

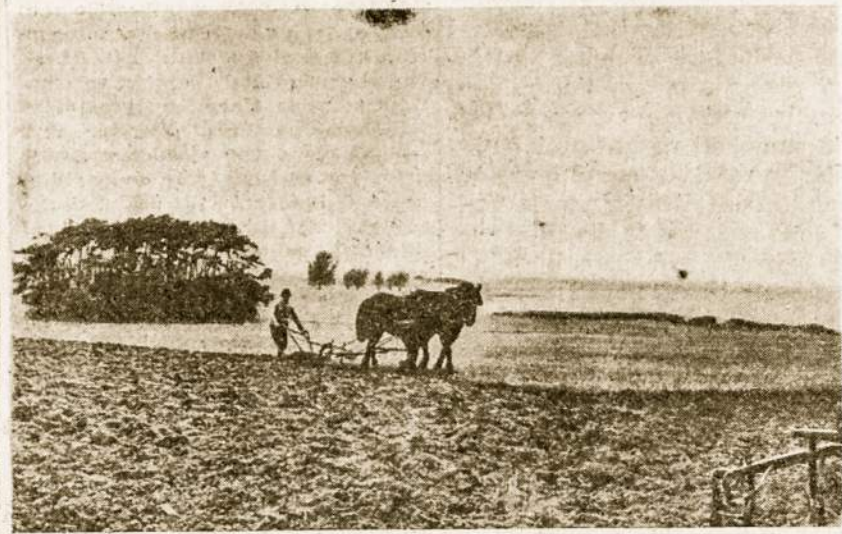
Tačiau, kurie nenori Dievo pripažinti, sako, kad tikslingumas ir tvarka pasaulyje atsirado visai atsitiktinai. Dera tad truputį dirštelti į tų atsitiktinumą.

Neaiškumams išvengti reikia pažymėti, kad jų yra du atsitiktinimai: paprastas ir absoliutus arba visiškasis.

Paprastasis atsitiktinumas yra tai nenumatytas kelių tvarkingai ir tikslingai veikiančių priežasčių susidūrimas. Sakysime, kranta nuo stogo atspalaidavusi čerpė ir sumušta stiklinį indą, kurį neša šaligatviu eidamas žmogus. Įvyksta tai atsitiktinai, bet viskas pasidaro pagal iš anksto tikslingai ir tvarkingai nustatytas priežastis. Juk ir nepritvirtinta čerpė turi nuo stogo kristi, ir kieto dalyko smarkiai užgautas stiklinis indas turi sudužti. Nenumatytas dalykas čia

yra vien tas, kad čerpė krito kaip tik tuo laiku, kai buvo nešamas pro namą stiklinis indas. Tad šiame atsitiktinume yra tikslingumas ir tvarka, ir anaipol ne ji turi galvoje, kurie stengiasi Dievo buvimą paneigti. Jie, būtent, galvoja apie visišką arba absoliutų atsitiktinumą. Jame neturi būti jokio tikslingumo, jokio tvarkingumo, jokio taisyklingo.

Tačiau šitoks atsitiktinumas yra tiesiog neįmanomas, yra tikra nesamone. Kad tai būtų mums aišku, imkime, pvz., knygą, kurios tekstui atspausdinti reikia kelių milijonų raidžių. Sumaišykime tas

Pavasarijančius Lietuvos laukuos, vėversėlio dainai lydint, artojas verčia pirmąsias vagas.

raides tarp savęs vienoje krūvoje ir paskui išžarstykime jas visiškai akiai taip, kad jos viena šalia kitos gulėtų. Ar iš taip jų išžarstytų susidarys knygos tekstas? — jokių būdu ne, nes tai neįmanoma.

Dar mažiau įmanoma, kad tokiame didžiulame ir taip įvairių įvairiausių daiktų pilname pasaulyje tvarka ir tikslingumas būtų suvis atsitiktinai atsiradę. Neveltui tad atsitiktinumą vadinama neišmanėliu dievu.

Kaip iš pasaulio nepatvarumo, taip ir iš jame pasireiškiančios tvarkos bei tikslingumo visais laikais galėjo žmonės nesunkiai pažinti Dievo buvimą.

ŽMOGAUS SAŽINĖS BALSAS TAIP PAT RODO DIEVO BUVIMĄ

Tai tikriausias dalykas, kad visi žmonės, vis tiek kokios tautos, valstybės, religijos ar kūno spalvos jie bebūtų, jaučia savyje sąžinės balsą, kurs liepia gera daryti, o pikto

vengti, kurs už gera giria, o už pikta smerkia. Tiesa, gali jie tojo balso nepaklausti ir elgtis savaip, bet tas balsas vis tiek nepaliauja juose buvęs ir juos gyres ar pekęs. Tasai balsas rodo, kad yra kas nors, kas jį žmonių prigimti įdiegė. Juk žmonės patys negalėjo jo išsigalvoti, kadangi, viena, jis nėra pagal jų norus, bet dažniausiai jiems priešingas, o, antra, suvis neįmanoma, kad taip skirtingų laikų, vietų, tautų religijų ir išsilavinimo žmonių būtų galėję išsigalvoti tų balsą vienodai. Turėjo tad jį duoti žmonėms kas nors augštesnis už juos. Taigi sąžinės balso buvimas saky-

te sako, kad yra Dievas, kurs nori, kad žmonės elgtųsi tai, o ne kitaip, ir kurs teis juos pagal jų darbus. Kadangi mūsų protas įrodo, kad Dievas tikrai yra, tad: a) Bažnyčia ne veltui pasmerkė tvirtinimą, kad „vieno ir tikrojo Dievo, mūsų Kūrėjo ir Viešpaties, negalima tikrai pažinti prigimto mūsų proto šviesa iš sukurtųjų daiktų“. b) Dievo neigimas ar ateizmas prieštarauja mūsų protui, arba yra neprotingas.

Tai pažymėta ir šv. Rašte. Būtent 13-je psalmėje pasakyta: „Neišmanėlis tarė savo širdyje: Nėra Dievo“ (Ps. 13, 1). Atkreiptina čia dėmesio į tai, kaip tinkamai išsireiškia šv. Raštas sakydamas, kad neišmanėlis neigia Dievą savo širdyje. Nes iš tikro Dievo neigimas tai ne proto, bet širdies dalykas, arba kitaip sakant, Dievą neigiamas ne dėl to, kad protas įrodytų, kad jo nėra, bet tik dėl to, kad į pikta palinkusi širdis nenori paklusti jo valiai, reikalaujančiai daug kame susival-

dyti, daug ko išsižadėti. c) Tikrų Dievo neigėjų arba bedievių yra labai nedaug. Jie sudaro labai mažą išimtį žmonijos gyvenime. Pasitaiko žmonių taip gyvenančių, lyg kad Dievo nebūtų, pasitaiko norinčių, kad jo nebūtų, yra plepančių, kad jo nesą, bet giliai ir nuoširdžiai įsitikinusių, kad jo nėra, jei ir pasitaiko, tai labai nedaug. Net ir tarp pikčiausių Dievo ir bet kokios religijos priešų, komunistų. Nemaža jų dalis tarnauja dviem valdovams, atseit, viešai kovoja prieš Dievą, o slapta jam lenkiasi, kiti jo demoniškai nekenčia ir stengiasi jį paneigti bei nirsta ir dūksta, jausdami, kad nevalioja to padaryti; ir, gal būt, tik mažytė dalelė yra tikrai įsitikinusių, kad jo suvis nėra. d) mokslas nėra ir negali būti Dievo buvimui priešingas. Mokslas yra ne kas kita, kaip tik pasaulyje ir jo daiktuose glūdinčių tiesų suradimas. O tosios tiesos tai esminės ir amžinosios Tiesos — Dievo atspindys. Tad jos ne tik negali vesti nuo Dievo, bet, priešingai, kiekvieną kreipianti į jas tinkamo dėmesio, turi vesti į Dievą. Žymus angliu mokslininkas, Bako Verulamietis, sako: — Paviršutiniškas mokslas, gal būt, veda šalin nuo Dievo, bet pagrindinis dalykų pažinimas artina prie Dievo. — Kad taip iš tikro yra, rodo pats gyvenimas.

Taip tad yra su tikraisiais mokslininkais. Su netikraisiais gal kiek kitaip, bet kaltas čia už tai jau ne mokslas.

Pagal prel. Dr. Bartkaus ir kan. Dr. P. Aleksos knygą „Dievas ir žmogus“.

→ „Amerikos liet. katalikų istorijai“ paruošti redakcija sudaryta iš A. Kučo, S. Sužiedėlio, Pr. Juro, V. Gidžiūno ir J. Karaliaus.

→ Jauno lietuviu grafiko R. Viesulo kūriniai buvo išrinkti Amerikos kongreso bibliotekos ir Pannel kolekcijoms Vašingtono. Du darbus atrinko spec. komisija, kuri tuo pačiu kartu nupirko pasaulinio garso dailininku Picasso, Cezane ir kitų kūrinius. Vieną Viesulo kūrinių kongreso biblioteka buvo nupirkusi pernai. Sidnio mieste, Australijoje, atidaryta dail. Vaełovo Rato apžvalginė grafikos paroda.

Mūsų visuomeninis atgimimas turi būti atremtas ne tik į tvirtą dorinį pagrindą, bet ir į drausmingą tautos susiorganizavimą pagal visuomeninės kultūros reikalavimus.

ST. ŠALKAUSKIS

JONAS GAILIUS

GUNDYMAI

A p y s a k a

(Tęsinys)

Vilkaičio akys sužaibujo.

— Jūs visi dabar puolate mane! — sušunka. — Visi! Girdite? Tartum aš ją į karštą varyčiau. Ir jūs man apie pareigą kalbate! Jūs, p. Aldona!

— Taip, p. Vilkaiti, aš! Klaidą turime atitaisyti abu!

— Klaidą! Klaidą! O anksčiau klaida atrodė dorybe! Pasitraukit nuo manęs visi! Manęs nė vienas nepaisote, lyg aš būčiau koks gyvulys.

— Paiso ir jus, p. Vilkaiti! Stefanija už jus savo gyvybę aukoja. Juk tai didžiausia auka žemėje. Tai auka, kokią pats Išganytojas sau išsirinko. Ar tai nėra pats garsiausias šauksmas, kad ją aplankytumėte?

— Daugiau jūs nieko neturite man pasakyti? — įžūliai paklausia. — Tai jau viskas?

— Viskas, p. Vilkaiti.

— Tai ir sudiev! Keliaukite sveika ir daugiau nedrumskite mano ramybės. Jūsų nenoriu netik matyti, bet ir pažinti!

Aldona pakyla, pasižiūri į duris ir, žvilgterėjusi į Vilkaitį, paklausia:

— Už ką?

— Jei ir dabar nesuprantate už ką, neįkalsiu į galvą.

Ir nūsuka.

— Jūs esate beširdis! Esate vampyras!.. Ak, Dieve! Nebausk taip skaudžiai!

Paskutinius žodžius ištaria lyg maldą ir, tartum nepakeliamos naštos slėgiama, išeina pro duris.

Vilkaitis tuojau pakyla nuo kėdės. Pribėga prie lango, dar kartą pasižiūri į nueinančią Aldoną, paskum pradeda vaikščioti po kambarį.

Jo galva plyšta nuo mūnčių, kurių ji negali kaip

reikiant suderinti. Kažkoks chaosas sukasi, drasko širdį. Mintyse, lyg karuselėje, prabėga Stefanijos, paskum Marcelės ir Aldonos veidai. Pirmoji skaudžiai susikrėtusi, išblyškusi, bet tyli ir surezignavusi. Antroji akiplėšiška, isteriškai reikianti ir daužanti indus. Trečioji kaitaliojasi, kaip vaivorykštės spalvos. Nė pats nežino, ką apie ją galvoti, tiktai jaučia, kad nekenčia jos labiau nei Marcelės.

Tačiau šitas pyktis nuostabi būdu pradeda skaidrinti Stefanijos vaizdą.

„Stefanija“, dūmoja, pasirėmęs ant dešinės rankos alkūnės, „juk žinai, kad nepykstu ant tavęs. Su tavimi gyvendamas buvau laimingiausias. Tu nežinai, kaip nekenčiu Aldonos... Juo labiau jos nekenčiu, juo labiau ilgiuos tavęs. Kam tu atsiuntei ją pas mane? Ar vieno žmogaus neapykanta iš tikrųjų gali sustiprinti meilę kitam?“

Prieina prie stalčiaus ir pradeda kažinko tarp popierių ir atviručių jį šerkoti. Skubiai sklaido įvairių popiergalių krūvas, kurios jam nesudaro jokios reikšmės.

Žino gerai, kad čia turi būti. Mėlyname voke. Tyčia įmaišė tarp popieriaus skiaučiu, kad betkas lengvai neatrastų. Pats per tuos ilgus mėnesius vos kelis kartus pažūrėjo. Pirmą kartą, kai stipriai su Marcelė susipyko, kita — kai Vaitkūnas apie ką užsiminė.

Bet va, — mėlynasis vokas yra!

Virpančiais pirštais išima Stefanijos nuotrauką. Žiūri į jos nuleistas akis, į baltą apvalų veidą ir šypsenai sudėtas lūpas. Tamsūs plaukai buinia garbana siekia kaktos kraščiuoką ir nubanguoja ant pečių. Gerumas, švelnumas ir meilė spindi visuose bruožuose.

„Stefanija, ką reiškia mano subjaurota širdis palyginus su tavo gyvybe? Gerai žinau tavo tikėjimą, kuris ir mane taip giliai veikė. Tu mane vedei, o aš ėjau; gal dėlto užsikirtau, kad jaučiau, jog tu pranašesnė už mane. Bet tu esi tikrai pranašesnė, nes ir dabar, kai aš murdausi savo jovale, tu aukojiesi už mane... Stefanija, atleisk man!“

Tebelaiko nuotrauką savo rankose ir grožisi ja,

tartum filmos žvaigždė.

Bet jo vidus dar neišsivadavęs iš maišto apžavų, kuris kaip pašalas dar kausto jo sąmonę.

„Bet ar galiu grįžti pas tave? Ar galiu aplankyti? Ar mano apsilankymas nebūtų lygus grįžimui?.. Ar galiu tave atsiprašyti? Ar įtikinčiau tave? Ar aš pats tikiu, kad suklydau tave palikęs?.. Taip, dabar esu niekas, esu subjaurota šukė. Fiziniai ir dvasiniai esu subjaurotas. Tu turi neapkęsti manęs! Bijoti!“

Ašaros ištrykšta jam iš akių. Jis vos beįskaito švelniu braižu užrašytą įrašą:

„Baly! Ligi paskutinio atdūso esu tavo.

Stefanija“.

Vilkaitis nestabdo savo ašarų. Jos, kaip potvynis, neša skausmo izus, jos dreskia jo širdį, bet kartu ir gaivina.

Jau pradeda lengvėti. Dabar pradeda tikėti, kad yra viena pati didžiausia dorybė, kuri vadinasi suvalkiotu meilės žodžiu; dabar tiki, kad meilė yra ne kas kita, kaip atlaidumas ir pasiaukojimas iki mirties; kad deklamuoti meilės žodžiai Marcelėi buvo tikrai meilės parodija.

Ir jis sudeda rankas.

„Viešpatie! Ar ne Tu esi tikra Meilė, kuri gaivina ir mūsų širdis?! Ar ne mes liekame apleišti ir nelaimingi, kai nusigrįžtame nuo Tavęs?! Ar ne Tu liepei dovanoti savo artimui septynis kartus po septynis arba, mūsų žodžiais sakant, visuomet? Ar ne Tu liepei dabar keltis ir grįžti pas Stefaniją? — — —“

Stiprus baladojimas į duris nutraukia jo mintis. Kažkas skubiai jo reikalingas.

Priėjęs atidaro duris.

Jaunas pašto tarnautojas įteikia jam telegramą.

Vyrukas jau seniai nukeliauja savo keliais, kai Vilkaitis grįžta į kambarį. Baimingai žiūri į telegramą, varto ją, paskum atsargiai atplėšia voką.

„Ši rytą mirė Stefanija. Laidotuvės už trijų dienų, penktadienį. Nuliūdęs Staugaitis“.

P a b a i g a.

SKAUTŲ SKYRIŲ VEDA REDAKCINĖ KOMISIJA

SKUBI IR LEMIANTI TALKA

Mūsų skautai-ės vadovai ir vadovės šiltai atjautė Vasario 16 Gimnaziją. Jau penki metai jie stengiasi padėti kitiems, kad ši mūsų švietimo ir lietuviybės išlaikymo įstaiga žydėtų ir tvirtėtų. Mūsų švietimo ir lietuviybės išlaikymo įstaiga žydėtų ir tvirtėtų. Mūsų švietimo ir lietuviybės išlaikymo įstaiga žydėtų ir tvirtėtų.

Ir daugumas kitų vienu ar kitu būdu yra padarę gerą darbą gimnazijai. Be to, pagelbėta ir „Aušros“ tuntu — Vasario 16 Gimnazijos skautams, —ems. Juk aišku, kad tuntas gyvena ir miršta drauge su visa gimnazija. Kitokios išeities čia nėra. O, reikia pasiūlyti, tuntas jau spėjo išauginti daug gerų vadovų, skautų, —čių, nekartą gražiai reprezentavo prieš svetimą mūsų sąjungą, pačią gimnaziją.

ŽIAURI TIKROVĖ

Tarptautinio skautų biuro atstovė Miss Elizabeth Burnell, kilusi iš Norfolk — Anglijos, savo raporte TSK biuro direktorėj tarp kitko rašo: „Iš D. P. stovyklų Vokietijoje dar daugelis žmonių dėl ligos, seno amžiaus ar politinių persekiojimų, šiandien beviltiškai kovoja norėdami pasiekti laisvę, tačiau tūkstančiams žmonių toji laisvė yra neįmanoma. Tarpe šitų žmonių yra minios vaikų, kurių gyvenimo sąlygos neatitinka šiandieninio civilizuoto ir kultūringo pasaulio žmogaus gyvenimo sąlygoms. Būdami vaikais, šitie nelaimingi vaikai, kaip ir visi vaikai, nejučia jų būsimo gyvenimo dienų sunkumo. Ar mes, laisvo pasaulio skautės, leisime šitiems nekaltams vaikams pasidaryti išblykusių — išstususių veidais ir palūžusių sielomis, kaip kad yra atsitikę su jų tėveliais?“

Vienas lenkų skautininkas man pasakė tiesiog akysna, kad suaugusių padėčiai jis išeitis visiškai neberanda, bet mažiesiems, vaikams, pasaulio skautų organizacijos šiandien gali daug padėti.“

Miss E. Burnell šią vasarą lankė daugelį išvietintų asmenų stovyklų. Marienthalėje, prie Helmstedto, netoli rusų zonos, ji sutiko seną karo metu ypatingai nukentėjusį lenkų skautininką, kuris buvo 20 mergaičių ir tiek pat berniukų mokytojas. Charakteringa, kad tie vaikai minėto skautininko buvo visko mokomi grynai skautiškais metodais. Paklaustas, kodėl jis taip daro, skautininkas atsakė, jog savo gyvenime jis, iš profesijos kaip pradžios mokyklos mokytojas, yra išmėginęs įvairiausių vaikų mokymo metodus, bet šiose sąlygose pa-

ją ir netgi visą mūsų Lietuvą. Vargu be jo pagalbos veiktų ir kiti mūsų vienetai Vokietijoje.

Tačiau gimnazijos rūpesčiai dar nesibaigia. Ji dabar ypatingai pergyvena sunkias dienas, lemiamą periodą: už rūmus reikia sumokėti paskutinius 60.000 DM. Ir reikia sumokėti greitai. Beliko paskutinis žingsnis. Reikia manyti, kad ir čia mūsų sesės ir broliai nebus abejingi, nebus paskutiniai. Šis darbas, talka — ne vien Vasario 16 gimnazijai, ne vien lietuviams Vokietijoje, o visai Lietuvai. Nupirkieji rūmai Vokietijoje — visos Lietuvos nuosavybė. Šiuo metu jie naudojami mūsų tremties jaunimo mokslinimui, ateity galės būti tam pačiam reikalui panaudojami ir Nepriklausomos Lietuvos specialistų paruošimo darbu. Tai didelis kapitalas ateities Lietuvai, kuri mūsų karta turi sukaupti. Ateities kartos bus mums dėkingos. Visi skautai, —ės ir jų vadovai turi suprasti, kad gimnazijai reikalinga skubi pagalba. Ir visų pareiga atlikti jai gerą darbą. Kai visi ji padarysime, jis taps didžiuliu geru skautiškuoju darbu!

Taigi visomis išgalėmis paremkime šį kilnų, gražų, lietuvišką reikalą.

silikusių D. P. vaikai tinkamai tegali būti išauklėti tik skautiškuosius metodus naudojant, nės vaikų galvosena D. P. gyvenimo sąlygose yra smarkiai sužalota.

Bolševikų vadovai, užėmę Rygą ir Vidurio Europos kraštus, be kitų atliktų kruvinių darbų, žiauriausiu būdu likvidavo skautų organizacijas, jų vadovus sukišdami į kalėjimus, iš-tremdami į Sibirą arba mirtinai nukankindami, ką mes esame patyrę ir pergyvenę. O ar tiki, kad atsilygindama jiems už tai Indijos skautų vadovybė, suteikė Sovietų diktatoriams Čruščiovui ir Bulganinui „garbės skauto“ titulus, drauge įteikdami visas skautiškas insignijas. Ar kas pareiškė dėl to protestą „broliams“ indams!?

Kadangi skautų vykdomoji rinkliava eina sparčiu tempu ir per kovo mėnesį nesusėpta aplankyti visų taip plačiai Buenos Airių gyvenančių lietuvių, daugelio patarimų ir prašymų prašyti minėtos rinkliavos vykdymą, skautai mielai priėmė ir pratęsia rinkliavos vykdymą iki balandžio mėn. pabaigos.

Mielie tautiečiai, įteigū ką neap-lankyti namuose ar kas nepažįsta rinkėjų, norėdama atlikti tą artimo pagalbos darbą ir sušelpiti vargstančius užjūrio brolius Europoje, prašome savo skirtą auką palikti lietuvių parapijos raštinėje kun. Černiauskui arba „Laiko“ redaktoriui kun. A. Kleival. Jiems yra tam tikslui įteikti aukų lapai. Jei kartais jų nebūtų, bet kuriam kunigui parapijoje palkant savo vardą ir pavardę ir kiek aukojo, kad būtų galima įrašyti į aukotojų sąrašus. Nuo šio „Laiko“ numerio jau pradėdame spausdinti aukotojų sąrašus skautų skyriuose.

Lietuvių Skautų Draugovė
Argentinoje

MARSIEČIAI RUOŠIASI PULTI
MŪSŲ ŽEMĖ...

Šiemet rugsėjo mėn. susitiks mūsų planeta žemė iš „labai arti“ su savo paslaptinguoju draugu Marsu. Gautomis žiniomis marsiečiai ruo-

šia didžiulius desantus išmesti į žemę, norėdami išnaudoti šį mažą nuotolį, kuris šiame mūsų amžiuje tebus „vos tik“ 54.000.000 kilometrų. Tą sužinojęs žemės kontraspionazo skyrius ruošiasi pasitikti šį antpuolį. Visų šalių mandriausios galvos ginkluojasi įvairiausiomis priemonėmis, tvarko savo „akis“, kad iš visai „arti“ galėtų pažinti tą paslaptingąjį ir artimiausiąjį mūsų žemės kaimyną.

Dėl to, dar prieš rugsėjo mėnesį, pradės plaukti į Balearų salas visi ginkluotieji, iš kur stebėjimas bus pats geriausias ir skaitoma, — kad nuotolis mažiausias Barcelonoje Jau dabar su didžiausiu įkarščiu ruošiamos dvi planetarinės foto kameros, kurios teleskopo „Secretan“ pagalba galės stebėti ir fotografuoti pirmuosius Marso desantus. Šios foto kameros turės spionazo „akį“ — objektyvą 160 mm diametro ir galės fotografuoti vaizdus padidintus 600 kartų.

Stebėjimai bus daromi Balearų salų Ibiza mieste, kurią užsitęs net visą savaitę ir bus padaryta keletas tūkstančių Marso ir jo gyventojų nuotraukų. Išaiškinius ir išstudijuojus šias nuotraukas specialistams, jos bus išstatytos visų smalsuolių dėmesiui...

Pavojus mūsų planetos grožio Karalienės. Matysim ar nepareikš jos pikto ir griežto protesto.

DĖMESIO VISIEMS LIETUVIŲ DRAUGOVĖS SKAUTAMS

Š. m. balandžio mėn. 29 dieną bus minima šv. Jurgio diena, kurią skautai švėsdavo ir švenčia visam laisvajam pasauliui.

Sekmadienį renkamės parapijos sodely punktučiai 11 val. ir dalyvaujame pamaldose.

Po pamaldų bus bendra sueiga. Visi dalyvaujame uniformuoti ir dalyvavimas būtinas.

Draugovės draugininkas

Suprasdami Vasario 16 gimnazijos padėties rimtumą mes, lietuviai skautai Argentinoje, išnaudokime prašytąjį rinkliavos laiką ir su didžiausiomis pastangomis ir energija stenkimės mūsų užsibrėžtąjį tikslą įvykdyti su gausingais vaisiais. Galvokime, kad čia mus šaukia netik vien skautiškoji pareiga atlikti gerą darbą, bet čia glūdi kaip garbingo Lietuvos piliečio, tikro savo krašto patrioto pareiga, paremti savo vienintelę LAISVĄ mokslo šventovę. Padėdami jai — padedame savajai kenčiančiai Tėvynei Lietuvai.

Vyr. Skilt. St. Babronis

SKAUTŲ VYKDOMAS RINKLIAVOS VASARIO 16 GIMNAZIJAI REMTI SĄRAŠAS

A. Petravičius 200, E. Čekanauskienė 100, A. Babrauskaitė de Vazquez 100, J. Petraitis 100, A. Janulaitis 100, L. Avulis 50, R. Mackevičius 50, Ap. Naujokas 50, A. Masulis 50, L. Šaulys 50, J. Vazquez 30, A. Ivoškaitė 30, F. Ropienius 20, Al. Košinaitis 25, K. Černiauskas 20, Malėla 10.

Tolimesnius aukotojų sąrašus skelbsime sekančiuose LAIKO nr.

BERISSO

„MINDAUGO“ DR-JOS 25 METŲ
SUKAKTIS

Š. m. balandžio 7 d. Savišalpos ir Kultūros Dr-ja „Mindaugas“ Berisse šventė 25 m. sukaktį. Iškilnės įvyko lenkų salėje. Sukaktimėse dalyvavo atidarė dr-jos pirm. A. Žemaitis. S. Dulksnys trumpai apibūdino dr-jos nueitą kelią ir sekė įvairių organizacijų sveikinimai. „Mindaugo“ Dr-ją sveikino: Z. Juknevičius — Radio Valandėlis „Lietuvos Aidai“ vardu; Karolis Misiūnas — Jaunimo Dr-jos ir šv. Cecilijos choro vardu; Lietuvių Centro vardu — A. Mičiūdas, dr-jos pirmininkas; Susivienijimo Lietuvių Argentinoje vardu — vice-pirm. J. Asila; „Laiko“ vardu — atstovas Pijus Gudelevičius; „Nemuno“ dr-jos iš Berisso vardu — atstovas J. Navickas; Raštu sveikino T. T. Marijonai iš Avellanedos; Vyčiai, Coro Popular de Berisso, „Balsas“ ir dvi ukrainiečių draugijos. ...

... scenoje Lietuvių Vyrų Kvartetas „Aitvarai“, kurie išpildė puikų repertuarą liaudies dainų ir klasinės muzikos solo, dueto, trio. Pianu akompanavo p-lė E. Čikštaitė. Šis lietuviško jaunimo meno mėgėjų būrelis buvo apdovanotas gėlėmis ir triukšmingai publikos palydėtas. Po trumpos muzikinės programos vėl sekė sveikinimai. Sveikino p. J.

BIRUTIETĖS MERGAIČIŲ KVIEČIA VISĄ LIETUVIŠKĄ VISUOMENĘ

ŠEŠTADIENĮ, GEGUŽĖS 5 D. 21 VAL. Į

LINKSMĄ KULTŪRINIŲ VAKARŲ,

kuris įvyks Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.

Programoj:

- 1) Paskaita „Prof. St. Šalkauskio asmenybė“.
- 2) Meninė programa.
- 3) Šokiai, GROJANT ORKESTRUI iki 3 val. ryto.

„Dar kartą linksmy švenčių ir iki pasimatymo per sekančias Velykas...“!

LIETUVIŲ KOLONIJA BUENOS AIRESIŠKAI ATŠVENTĖ VELYKŲ ŠVENTES

Kaip kiekvienais metais taip ir šįmet didžiausia katalikų religinė šventė — Velykos buvo atšventė su dideliu pakilimu. Šventėms pasiruošimas Aušros Vartų liet. parapijos buvo pradėtas Did. Ketvirtadienį, iškilmingomis mišiomis, procesija ir rekolekcijų pamokslu. Rekolekcijas vedė kun. A. Kleiva MIC, savo turiniais pamokslais primindamas žmogaus pagrindinius tikslus žemėje ir nurodymas, kad „šių dienų techninė ir kultūrinė pažanga bei turta ir iš jų seką patogumai neturi atitraukti žmogų nuo jo amžinosios paskirties Dievo. Visų luomų, be socialinio skirtumo, laukia teisingas pomirtinis Dievo teismas. Kol gyvenam žemėje turime viskam pakankamai laiko — pobūviam, pasilinksminimams, kinams, pokalbiams bei kitokiai veiklai. — Visa tai yra daugiau ar mažiau geri ir netaip jau geri dalykai, bet svarbiausia nepamirškime — pabrėžė pamokslininkas — savo vargšes sielas, nes ką padės žmogui, jei jis ir visą pasaulį laimėtų (arba jį visas pasaulis garbintų už jo mokslinę, meninę ar politinę karjerą), o savo sielą amžinai pražudytų“. Tokios ir panašios buvo vedamosios rekolekcijų mintys, kurios gausiai susirinkusių buvo su dėmesiu išklaustos.

Did. Penktadienį bažnyčia buvo pilna tikinčiųjų, susirinkusių prisiminti ir pagerbti Kristaus mirties dieną. Po iškilmingų, šiai dienai

Čikštas — Argentinai Lietuvių Prekybininkų ir Pramonininkų Sąjungos vardu, Argentinos Lietuvių Bendruomenės vardu agr. A. Santaras, šv. Cecilijos choro ir Radio Valandėlis vardu D. Juknevičius įteikė „Mindaugo“ dr-jai sidabrinį įrašą, o p. Kliaugaitė — gėlių puokštę

Po šių sveikinimų šv. Cecilijos Mergaičių choras padainavo keletą dainelių, dirguojant komp. V. Rymavičiui, pianu akompanuojant p-lė E. Čikštaitėi, ir tuoj sekė linksma 2 v. komedija „Jaunikiškas Kauno“, kurią suvaidino „Mindaugo“ dr-jos meno mėgėjai. Vaidino: J. Stočkūnienė, J. Stočkūnas, A. Josys, I. Mažukytė, N. Marcinkevičiūtė ir N. Stašytė. Režisavo P. Strolia ir sufleravo M. Žagrakalis. Vaidinimas buvo atliktas vykusiai, publika buvo gerai nuteikta.

Pasibaigus meninei programai visi svečiai bei dr-jų atstovai buvo pakviesti vaišių, kai tuo tarpu jaunimas linksminosi.

„Mindaugo“ dr-jos minėjimas tęsis dar toliau. Balandžio 15 d. Berisso parapijos bažnyčioje bus šv. Mišios už mirusius dr-jos narius, po kurių įvyks asado — dr-jos veikėjų pagerbimui. Balandžio 28 d. bus pastatyta veikalas „Se necesita un embajador“ ir Coro Popular de Berisso išpildys dainų repertuarą.

Niekas neabejoja, kad draugijos turi didelę reikšmę visuomeniniame gyvenime. Taigi ir „Mindaugo“ dr-ja vaidina vieną iš svarbiausių vaidmenų Berisse. Tenka tik pasveikinti jos veikėjų ir palinkėti draugijai sekmingo darbo katalikiškame ir patriotiniame bare.

* Gyvojo Rožančiaus Draugijos susirinkime Berisse buvo paskirta sekantiems metams nauja pirmininkė — p. Mekšriūnienė o padėjėja p. Mikelaitytė. Ta proga, padėkota ponioms Juškienei ir Petronienei už jų pasidarbavimą per sunkius 1954 — 1955 metus.

* Ligonėi Marijai žūtytei sušelpiti berisiečiai surinko \$ 960. Aukas rinko p. P. Juškienė ir Petronienė. Ligonė dėkinga savo tautiečiams už duosnią auką.

pritaikintų, šv. mišių ir procesijos buvo einama Kryžiaus Keliai, prisimenant žmonių atpirkimo dramą, kurios centrinis veikėjas buvo žmogus — Dievas, iš meilės savo tvariniam, laisva valia pasiėmė atstatyti žmogaus nuodėmę pažeistą teisingumą.

Did. Šeštadienio vakarą buvo giedama Graudūs Verksmai (Kristaus kančios apmąstymui skirtos giesmės) ir po jų išklaustas paskutinės rekolekcijų pamokslas. Šių metų Did. Savaitės pamaldos šv. Tėvo patvarkymu buvo bemaž pagrindiniai pakeistos: gražinta pirmųjų amžių tradicija ir papročiai. Todėl šeštadienio šv. Mišios buvo laikomos 12 val. nakties. Jos buvo taikomos daugumoj vietiniams, bet dalyvavo nemaža ir lietuvių. Per mišias giedojo solistai ir Madre de la Misericordia choras, vadovaujant kun. V. Šimanskiui MIC.

Visas tris paskutines Didž. Savaitės dienas buvo išstatytas šv. Sakramentas, prie kurio visą laiką adoravo gražiai pasipuošę mergaitės ir berniukai. Taip pat nuo ankstyvo ryto iki vėlyvos nakties buvo gausiai lankoma bažnyčia apylinkės lietuvių ir kitų tikinčiųjų.

Didžiausios Prisikėlimo šventės pamaldos prasidėjo Velykų rytą. Dar prieš 6 val. visais keliais ir tuščiomis gatvėmis, vietos gyventojams dar miegant, i Aušros Vartų par. traukė būriais lietuviai, šnekučiuodami tarpusavy lietuviškai ir vieni kitus pralenkdamai skubino bažnyčion. Atrodė, kad Avellaneda randasi ne kur tai Pietų Amerikoje, bet Vilniuje, Kaune ar kitam kuriam Lietuvos provinc. mieste. Šitoks Avellanedos vaizdas nėra širdininis. Jis tepasikartoja tik vieną kartą per metus — Velykų rytą. Iš visų Buenos Aires miesto vietų, visuose autobusuose ir tranvijuose, einančiuose Avellanedos link apie 4 — 5 val. ryto, didžiausią keliautojų dalį sudaro lietuviai, skubą į savo didžiausią tradicinę Velykų šventę.

Prisikėlimo pamaldoms prisirinko pilna bažnyčia lietuvių, o prie durų buvo ir spūsties. Pamaldas laikė kun. A. Kleiva. Giedojo šv. Cecilijos choras, dirguojant V. Rymavičiui. Didingai procesijos metu skambėjo „Linksma diena mums prašvito...“ Pamokslą pasakė ir visus lietuvius su šventėmis pasveikino Aušros Vartų liet. par. klebonas kun. Pr. Garša, linkėdamas visiems prisikėlusio Kristaus palaimos ir ragino melstis už vargovę nešančią Tėvynę, kad ir jai greičiau ateitų laisvės prisikėlimas.

Pasibaigus pamaldoms, šventorių ir gretimuose šilagatviciuose prasidėjo tautiečių tarpusavai švenčių linkėjimai ir sveikinimai. Tai, bene, linksmausia Velykų švenčių dalis. Savo linksma ir malonia nuotaika lietuviai užkrečia ir visus prie lietuvių bažnyčios gyvenančius argentinus, kurie stebisi ir negali atsigrožėti tokiu gražiu lietuvių gyvenimu, kurie per Velykas užmiršę visas partines ir draugijines ambicijas spaudžia vieni kitiems rankas tirdami „Linksmy Velykų švenčių!“ Tai gražiausias momentas ir visam liet. kolonijos gyvenime. O reikėtų, kad velykinis džiaugsmas ir nuostirumas galimai ilgiau pasiliktų tarp mūsų.

Praėjus gerai valandai po Prisikėlimo pamaldų baigia skirstytis ir labiausiai kalbūs tautiečiai, nors nedažnai susitinka: tik vieną kartą per metus — per Velykas. Gaila, kad daugelį tų mielių veidų tepamatsime tik po metų, nes ne vienas atsiveikindamas sakė: „Dar kartą linksmy švenčių ir iki pasimatymo per sekančias Velykas...“!

Velykų žvalgas

Sportas

Sporto Klubas „KOVAS“ pradėjo naują veiklos sezoną

Balandžio 8 d. 12 val. Aušros Vartų liet. par. patalpose įvyko Sp. Klubas KOVAS visuotinis susirinkimas. Susirinkimą atidarė klubo pirm. p. J. Bubnovas ir padarė praėjo sporto sezono veiklos apžvalginį pranešimą.

Nežinūrint revoliucinio periodo, kuris truko keletą mėnesių ir buvo paralyžavęs betkokią didesnę veiklą, vis dėlto praėjęs sporto sezonas buvo gausus rungtyneis ir sportiniais susitikimais. Turėta 12 rungtynių, iš kurių laimėta devynios. Tai tikrai pasididžiavimo vertas rezultatas. Lietuvos krepšininčių pajėgumas vietos argentiniečių sporto klubui eidami lošti prieš lietuvius sustiprina savo komandas keliais geresniais skolintais krepšininčiais, bet ir šiuo atveju, kaip jau rodo aukščiau paduoti išloštų rungtynių daviniai, mūsų vyrų lieka sunkiai įveikiamas vienetas. Be krepšinio, KOVAS buvo surengęs tinklinio rungtynes ir draugišką sportininkų susipažinimą - vermtą su latviais.

Nežinūrint visų sunkių sportui sąlygų, kurios susidarė dėl svetimo krašto nepalankių aplinkybių (didelių gyvenamųjų atstumų, nepalankių darbo valandų, treniruotės ir t. t.), mūsų sportininkai ir toliau pasirengę sportinę veiklą plėsti ir lietuvių vardą populiariai svetimtaučių tarpe. Visa ši veikla būtų neįmanoma be nuoširdžios lietuviškosios visuomenės paramos, kurią KOVAS taip gausiai jaučia iš mūsų patriotinės visuomenės pusės. Todėl ir dabartinė finansinė klubo padėtis yra visai gera. Valdybos veiklos periode įtaisyta pirmąją komandą graži uniforma, apmokėta visos skolos ir sekantis periodas pradėdamas su nemaža suma. Už visa tai Sp. Klubas KOVAS nuoširdžiai dėkoja visiems savo rėmėjams, o ypač

T.T. Marijonams už nemokamai duodamas sportui patalpas ir visa kita parama.

Valdyba savo veiklos perijodą pradėjo su kasos deficitu \$ 115.10 (nepadengtos išlaidos už spaudinius ir kt.) ir sekančiam sezonul palieka aktyve \$ 1.311.60.

Finansinė veiklos perijodo apyska:

PAJAMOS:
nario mokestis, au-
kos ir t. t. . . \$ 3.039,00

ISLAIDOS:
buv. per. skola \$ 115,10
uniformos, sviediniai
ir jų taisymas, rašt.
išlaidos ir t. t. 1.1612,30
Viso išlaidų \$ 1.727,40

Liko kasoje \$ 1.311,60

ISIRINKTA NAUJA VALDYBA

Susirinkime buvo pravesta nauji valdybos rinkimai. Išrinktieji asmenys pasiskirstė pareigomis sekančiais: Z. Jaunius — pirmininkas, V. Petronaitis — vicepir., L. Šaulys — sekretorius, J. Petraitis — kasininkas, Vedegys R. — valdybos narys.

Linkėtina naujai valdybai, kuri bemaž liko ta pati, su senu intensyvumu tęsti gražų darbą toliau.

KOVAS — ELEVACION 26 — 18

Vietos krepšinio klubo „Tala“ iniciatyva ir pakvietimu KOVAS dalyvauja „trijų klubų žaidynėse“. Praeitą šeštadienį Kovas žaidė pirmas rungtynes prieš „Elevacion“, kurias laimėjo 26 — 18 santykiu. Geroj formoj sužaidė E. Cepelvičius, kuris po turėto peties akcidento pilnai pasitaisė.

KOVAS — TALA 36 — 25

Tuoju po rungtynių su Elevacion koviečiai sužaidė draugiškas rungtynes su „El Tala“ krepšininčiais ir laimėjo 36 — 25 santykiu.

Šeštadienį, balandžio 14 d. įvyks minėtų „trijų klubų“ varžybinis susitikimas tarp KOVO ir El Tala

krepšininčių. Laukiame savųjų pergalės, kuri normaliai ir turėtų būti pasiekta. Tačiau El Tala krepšininčiai kartais parodo stiprų pasipriešinimą. g — s

Lietuviai stalo tenisininkai — Sov. Sąjungos čempionai

* Leningrade pasibaigė Sov. Sąjungos individualinės stalo teniso pirmenybės. Sov. Sąjungos čempiono vardą vyrų tarpe iškovojo lietuvis sportininkas A. Saunoris, įveikęs maksvietį Meksą. Trečioje vietoje liko R. Paškevičius. Moterų tarpe pirmąją vietą iškovojo St. Lestal, nugalėjusi žilevičiūtę. Dvejetų varžybose Sov. Sąjungos čempionų vardus iškovojo žilevičiūtė — Balaišienė ir vyrų grupėje — Saunoris — Baltakis.

Tenka pažymėti, kad komandinio visos Sov. S-gos stalo teniso meistro vardą jau eilė metų kaip neišleidžia iš savo rankų Lietuvos komanda, kurią sudaro A. Saunoris, V. Dzindziliauskas, K. Paškevičius, O. Žilevičiūtė ir B. Balaišienė.

Šachmatininkas V. Mikėnas Amsterdame

Š. m. kovo 26 d. Amsterdame prasidėjo dešimt geriausių pasaulio šachmatininkų turnyras, kurio nugalėtojas sekančiais metais susitiks su dabartiniu pasaulio šachmatų meist. Botvniku dėl pasaulinio šachmatų meistro titulo. Turnyre dalyvauja 6 rusai (jų komandoj įskaitant estą Keresą), 1 vengras, 1 čekoslovakas ir du argentiniečiai — Panno ir Pilnik. Šiam turnyre nedalyvauja vienas iš geriausių šio laikotarpio šachmatininkų amerikietis S. Raševskis.

Įdomu pažymėti, kad Sov. S-gos komandoj, ne kaip žaidėjas, bet kaip atidėtų partijų analistas dalyvauja ir talentingasis mūsų šachmatininkas V. Mikėnas. Tai bus bene pirmas kartas, kai po karo V. Mikėnas pasirodo užsienyje.

REIKALINGAS SOCIO

VEŽIMŲ IR RATŲ DIRBTUVEI LLAVALLOL.

Labai geras pelnas.

PAGEIDAUJAMA SU MAŽU KAPITALU.

Inform.; pas p. A. Repečką,
c. Avellaneda 1001, Temperley.

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS

JUANA DAILYDĖ, vedėja

SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435
Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

MIKSTŲ KEDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ
MINKSTOS IR STIPRIOS KEDĖS.
ATLIEKAMI ĮVAIRŲS STALIAUS
DARBAI.

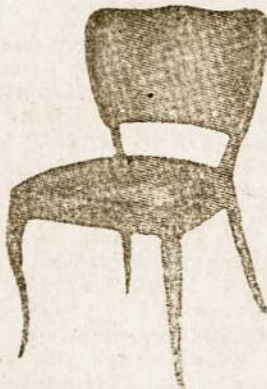
Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17

Villa Scasso

T. E. 68 - 5950

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA

su moderniu — elektrišku kopmektu, fotografuojant sužiedotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir parengimus. Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — Veltul. Visi foto darbai ir filmų pardavimas.

L. Kančausko FOTO „REPORTER“,

c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią)

T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

ALBERTO E. TIMINSKAS

COCHERIA „M I T R E“

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.

B. Rivadavia 718 T. E. 22 - 2045 Piñeyro

1946 — 1956

VYČIŲ DRAUGIJA kviečia visą lietuvių visuomenę į

PIRMAJŲ IŠKILMINGŲ VAKARŲ

su įdomia programa, kuris įvyks š. m. gegužės 12 d.

Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.

Linksmis jaunimą „Sao Pablo“ orkestras net iki 80 metų.

AVELLANEDA — Bs. As.

PASVENTINTA ŠILUVOS STATULA

Balandžio 8 d., sekmadienį, prieš pat lietuvių pamaldas Aušros Vartų parapijos bažnyčioje buvo iškilmingai pašventinta Šiluvos švč. P. Marijos statula. Ją lietuvių bažnyčiai paaukojo žinomi kolonijos veikėjai p. p. Juzė ir Ignas Valantinavičiai. Statulą šventinant, garbės sargyboje kaip kūmai buvo patys aukotojai p. p. Valantinavičiai, Genė ir Vladas Macaičiai ir Ieva Mikalauskienė. Aukotojų mintis — priminti mums taip žinomą žemaičių šventovę, kurioje iš visos Lietuvos susirinkavo mūsų broliai pagarbinti Dievo Motiną ir sau sveikatos bei kitų malonių išprašyti. Ir švč. Marija malonių nepagalėjo — daugybė ligonių grįždavo iš Šiluvos į savo namus sustiprėję kūnu ir siela. Reikia tikėtis, kad ta Ligonų Sveikata teiks malonių mums ir šiame krašte gyvenant. O mūsų lietuviškoji kolonija yra dėkinga aukotojams p. p. Valantinavičiams už gražią lietuvių šventovei auką.

* Katalikių Mergaičių ir Moterų „Birutės“ Dr-jos. 25 m. minėjimas bus gegužės 26 d. Tą pačią dieną bus ir Motinos Dienos minėjimas.

* Sudėtinės šv. Mišios už motinas bus gegužės 6 d. 10.30 val. Aušros Vartų liet. bažnyčioje.

* P. Jurgis Venzlauskas su Ponia iš Rio Negro atvažiavo į Buenos Aires. Apsistojo pas savo seserį P. Kaminskienę. P. Venzlauskas yra vienintelis iš lietuvių, pagarsėjęs vaisių plantacijomis, nuoširdus rėmėjas lietuviškos spaudos ir ALPPS narys.

* Šv. Mišios už a.a. Stanislovą Janušį bus gegužės 5 d. 10 val. Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje. Visus gimines, draugus ir pažįstamus kviečia Jonas Janušis, duktė ir žentas.

TEMPERLEY

* Pamalos Temperley lietuviams bus balandžio 22 d. 10 val. N. S. del Huerto Seseų koplyčioje, Temperley. Šios šv. Mišios bus už a. a. Joną ir Kazimierą Valantinavičius.

JIESKOMA SEIMININKĖS,

lietuvės virėjos. Duodamas kambarys, lova etc. ir \$ 500 mėn. atl.

Kreiptis: Billinghurst 1758, 3 aukštas A. Cap.

T. E. 83 - 6686

ATSIŠAUKIMAS

Lietuviškų Draugijų atstovai, susirinkę Avellanedoje kovo 9 d. nutarė visas lietuvių draugijas pakviesti į bendrą susirinkimą, kuriame bus atpartas visų Argentinos lietuviškų organizacijų bendradarbiavimas. Tas labai svarbus visų

ORGANIZACIJŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS

įvyks š. m. balandžio 20 d. 20 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.

Pasirašo:

- V. Šimoliūnas — Susivienijimo Liet. Arg. pirm.
- A. Mičiūdas — Lietuvių Centro pirm.
- Z. Juknevičius — Liet. Vyrų Jaunimo D-jos pirm.
- J. Čikštas — Arg. Liet. Prek. ir Pram. S-gos pirm.
- V. Diminskis — Liet. Karių ir Kovotojų S-gos pirm.

MECHANINĖ DIRBTUVĖ.

Elektrinis virinimas ir tekimas (soldadura autogena, electrica y torneria)
Sav. MEŠKAUSKAS ir Cia.
Escalada 2025, Cap. Federal.

FOTOGRAFUOJU

sužiedotuves, vestuves, krikštynas. Kreiptis: Herrera 287, Capital, Fr. Leščius.

TEXTILBRAŽĖNAS

Lietuvių audimo fabrikas.

Tucuman 3718

Monte Chingolo 4 de Junio

SUVIMO AKADEMIJA

Profesora ONA BALNAITYTĖ

c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud.

SINGER SISTEMA

Trečia pamoką pasisiūsi savo drabužį.

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

* MINKSTŲ KEDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikellonis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

V. RAMANAUSKAS

RADIO TECHNIKAS

mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.

POLA 289, Buenos Aires

T. E. 64 - 4154

Casa MUSKETAS

Parduoda

PLOKSTELIS, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIOS APARATUS ISNUOMUOJAMA PIJANINUS

T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92

LAIKRODŽIUS, ŽIEDUS IR KITOKIAS BRANGENYBES

taisau ir parduodu naujus. NIKODEMAS LEIPUS Cangallo 192, Temperley, T. E. 243-4702

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS

IR KIRPYKLA „HENRY“. Įvairiausių mažų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius. Leandro N. Alem, 818, Banfield.

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Córdoba) Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai.

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimninkai.

* „ZEMAITIJA“, Isla del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokai.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS
adresas:
Rambla, Rep. de Chile 1606,
Montevideo.

LIETUVISKAS PENSIJONAS
c. 19, nr. 854, Miramar, F. C. G. R.,
netoli pliažo, atidarytas visus metus.
Nuo kovo 10 d. iki gruodžio 15 d.
papiginta kaina.

Savininkas
JUOZAS VASILIAUSKAS
ČIUZINIŲ IR UZUOLAIŲ
DIRBTUVĖ-PARUOTUVĖ
Parduodam medvilnė, vilnos,
įvairios drobės, valizoms už
valkalai, gulimos kėdės ir tur-
kiškos lovos. Taisomos minkš-
tos kėdės.
Kainos prieinamos
Sav. Antanas Salčiūnas
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

* Montevideo Liet. Kat.

RADIO PUSVALANDIS

yra klekviens sekmadienį 8.30 val.
ryto radio Solis bangomis (CX 44).

ELEKTRICISTAS

• PRECYZINĖ ELEKTROS
TECHNIKA

REMONTUOJAMA:

- SĄLDYTUVAI - HELADE-
ROS,
- RAŠOMOSIOS,
- SKAIČIUOJAMOSIOS MA-
ŠINOS ir
- VENTILIATORIAI.

Mėnesinis mokestis

DARBAS GARANTUOJAMAS

B. A S A K A

Dirbtuvė-taller: Butas:

MEXICO 766 MEXICO 950

T. E. 38 - 2950

Imprenta de "LAIKAS"
Mendoza 2280 * Avellaneda

ARG. LIET. ATSARGOS KARIŲ IR KOVOTOJŲ UŽ LIETUVOS LAISVĘ SĄJUNGA

Š. m. balandžio mėn. 15 d. 12 val., Avellaneda, Brasil 835, Lietuvių salės patalpose šaukiamas visuotinis narių susirinkimas. Bus renkama nauja valdyba ir aptariami svarbūs sąjungos reikalai.

Narių dalyvavimas būtinas. Prasmą pasikviesti sąjungai prijauniančius.

Sąjungos Valdyba

ARLB AVELLANENDOS APYLINKĖS VISUOTINAS SUSIRINKIMAS

įvyks balandžio 22 d. 12 val. Lietuvių Svetainėje, Brasil 835, Avell.

DIENOTVARKĖ:

- 1. Metinės veiklos apyskaitos.
2. Paskaita: Arkiv. Jurgis Matulaitis - Matulevičius, didžioji mūsų Tautos asmenybė. Paskaitą skaitytų kun. Pr. Garšva, MIC.
3. Apylinkės Valdybos rinkimai.
4. Trumpa meninė dalis.
Skyriaus Valdyba kviečia į susirinkimą pasikviesti ir savo draugus.

* Inž. Jonas Čekanauskas kovo 27 d. šventė savo gimtadienį. Ta proga atvyko solenizantą pasveikinti jo artimieji ir giminės Ponis Katalina Čekanauskienė ta proga padarė dideles vaišes balandžio 7 d. Buvo jaunas lietuviškas pobūvis.

* Jonas Cholmas su ponija, praleidė mėnesį laiko Mar del Platoje, grįžo į Bs. Aires.

* Vincas Stankauskas ilgą laiką buvo ligoninėje. Pastaruoju metu jau grįžo namo. Jo žmona Marija taip pat serga. Ji guli Alvear ligoninėje.

* Julė ir Petras Zakaruskai balandžio 1 d. atšventė 40 metų gyvenimo sukaktį. Sukaktuvininkams duktė studentė Lola su ruošė gražias vaišes, kuriose dalyvavo p. p. Zakaruskų giminės ir artimieji.

* Marcellė Dirvelienė susižeidusi guli Argerich ligoninėje.

* Jonas ir Marija Marcinkevičiai ir sūnūs Karolis ir Aldas kovo 19 d. išvyko į J. A. Valstybes nuolatiniam apsigyvenimui. Sustos New Yorko valstijoje pas svaivį, išvykusį prieš kurį laiką iš Argentinos.

* Stasys ir Paulina Černiauskai Hurlingame pasistatė gražų mūrinį namą į kurį greitai mano persikelti.

* V. Mickevičienė, išgulėjusi apie 4 mėnesius ligoninėje, grįžo namo

* Albertas Stalioraitis, gyv. su savo tėvais Lanus, mokosi radio specialybės ir jau dirba radio aparatus. Kas norėtų nusipirkti pigių ir gerai padirbtų radio aparatų, turi pasinaudoti proga aplankyti naują dirbtuvę.

* P. Pocius, gyv. Chivilcoy 2901, Buenos Aires, atidarė didelę batų parduotuvę. Lietuviams duodama nuolaida.

LIETUVIŲ SALEJE, Brasil 835, Avellaneda, balandžio (abril) 14 dieną, šeštadienį, 9 val. vak.

LIETUVIŲ CENTRAS rengia VAKARĄ su labai įdomia programa ir ŠOKIAIS.

Argentinos Lietuvių Jaunimo Teatras SUVAIDINS A. JEŠMANTO IŠ PRANCŪZŲ KALBOS VERSTĄ LABAI ĮDOMIĄ TRIJŲ VEIKSMŲ

KOMEDIJĄ "PLEPUTĖ".

Dalyvauja šie asmenys:

- Vaiva, dvarininkas našlys ..... A. Ruplėnas
Meri, jo duktė ..... H. Burbaitė
Niksas, Vaivos giminaitis ..... J. Gaidimauskas
Nini, jo žmona ..... L. Švenčionytė
Varnas atsargos karininkas ..... A. Slančiauskas
Stepas, Vaivos tarnas ..... J. Rinkevičius
Katriutė ..... E. Deveikytė
Ninios senelė .....

Režisuoja E. Ryselienė. Sufleriuoja A. Antanaitis. PO VAIDINIMO — LINKSMI ŠOKIAI IKI 3 VAL. RYTO.

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI (NESKAITANT PRENUMERATŲ)

- \$ 50 — D. Gurskaitė
.. 50 — K. Juškevičius
.. 50 — A. Mičiūdas
.. 20 — S. Kazukauskas
.. 20 — S. Markūnas
.. 20 — V. Matulionis
.. 20 — V. Žekytė
.. 20 — J. Senkus
.. 15 — S. Daukšys
.. 15 — A. Golokvoščius
.. 15 — V. Mulokas
.. 15 — J. Petronis
.. 10 — I. Nekroševičiūtė
.. 10 — P. Petrušis
.. 10 — J. Rukšėnas
.. 10 — A. Židelis
Visiems LAIKO Rėmėjams nuoširdžiai dėkoja LAIKO Administracija

VACLOVUI SVIDERSKUI IR TEODORUI STANIULIUI

už LAIKO Administracijos baldų nudažymą. Aloyzui Apanavičiui už parūpinimą reikalingos medžiagos LAIKO ekspedicijoms, lietuviškas ačiū. LAIKO Admin.

AUKOS L.K.T. MI ŽEJUI AVELLANEDOJE

Jadvyga Maslauskaitė — lietuviškų raštų pirštinės, medines klumpes ir rusiškus pinigus. Alfredas Jablonskis — keturis margučius. Aukotojams maloniai dėkoja Muzėjaus Vedėja

PADEKA

Izabelei Bubnelienei, įdėjusiai daug darbo ir širdies, numezgant prie Dievo stalo užtiesalų mezginius ir už daugelį vazonų gėlių. Onai Lipinskienei už siūlus mezginius, Julei Bubliauskienei už gražų turbulį ir smilkalus, Kazimierui Kunigoniniui už įvairius papuošalus iškilmingoms su tuoktuvėms, Jadvygai Maslauskaitėi už kilimą ant altoriaus laiptų. N. N. už meniškumą lietuviškų rankšluosčius, Seselems Kazimierietėms, nai Vanagienei ir visoms bei visiems prisidėjusiems prie bažnyčios puošimo ir velykinių iškilnių organizavimo, Teresei Aleksienei, Rosaliai Kazeliūnienei, Juozapai Paserbskienei, Valeriejai Rastauskienei ir visoms prisidėjusioms prie bažnyčių rūbų taisyso Nuoširdžią padėką reiškia Parapijos Klebonas

lobyną, bet ir į naujos giesmės bei dainos išsilgusio lietuvių širdį. Nenuilstamo kruopštumo ir išvermės kompozitoriui linkėtina ir toliau, savo dvasią ir širdį žavinčiais bei keliančiais kūriniais, būdinti tremtyje begėstančius brolių idealus.

(Norintieji pasinaudoti virš minėtu albumu tesikreipia į „Laiko“ Administraciją).

PADEKA

Susirgus Kordobos kalnuose, V. Ila Rumipal, daug lietuvių padėjo mano ligoje. Todėl noriu išreikšti padėką namų šeimininkei p-niai Stasei Naučikaitėi de Bala, kuri pašaukė daktarą ir slaugė, kaip tikra sesuo; seselei Dilektai, kun. J. Duobai, p. p. Matulaičiams, Sofijai Stuber, p. Stankūnui, Dr. Kuncaičiui, Balašui, Plesternikui, Rasteniniui šeimai, Valičkai su dukrele, p. Simanauškienei ir sūnui, p. Dovidaičiui, Levanavičiams, D. Sabūnaitėi, R. Kazeliūnienei, Labuckienei su dukrele ir p. Daubarienei. Svečiams A. Braziui, A. Paršeliui ir kitiems tuo laiku vasarąjusiems ir Rumipal gyvenusiems lietuviams, parodžiusiems tiek nuoširdumo, maloniai dėkoju.

PADEKA

Julė Skuřauskaitė BRANGŪS BROLIAI LIETUVIAI! Išbuvęs ligoninėj du su puse metų turėjau 2 operacijas. Paskutiniu metu man pritrūko finansinės paramos, nes neturini nei gimičių, nei savųjų. Todėl kreipiuosi į gerą širdį lietuvių, prašydamas finansinės paramos, už kurią būsiu labai dėkingas. Auką galima įteikti per kun. J. Margį, Aušros Vartų parapijoje. Antanas Pigaga

ROSARIO

* A. a. Vincas Žakevičius po ilgos ligos pasimirė šių metų kovo 29 d. Veliomis buvo gimęs 1903 m. Pavištyčio km., Vištyčio valsč., Vilkaviškio aps. Buvo nevedęs. Visą laiką dirbo frigorifike Swift. Dideliam liūdesy paliko savo brolių

LAIKAS logo and publication details: Franqueo Pagado, Concesión N. 4289, Tarifa Reducida, Concesión N. 4015.

„EL TIEMPO“ Semanario Lituanio, Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 485984

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Antanas Kleiva, Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūdra, nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 50.—, pusm. \$ 27.—, vienas nr. \$ 2.— Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

IX METAI Nr. 163 12 DE ABRIL

„Lietuvos Aidai“ Radio Valandėlės naudai

LIETUVIŲ SALEJE, Brasil 835 Avell., balandžio 28 d., šeštadienį, lygiai 21 val.

Argentinos Lietuvių Jaunimo Teatras kuriam vadovauja p-lės I. Andriuskaitė ir H. Burbaitė, Suvaids penkių veiksmų dramą, su dainomis ir šokiais

„IŠ MEILĖS“

Po vaidinimo bus šokiai iki 3 val. ryto. TAUTIETI! DALYVAUK IR KITĄ PAKVIESK!

brolienę ir brolio dukrą. Palaidotas kovo 30 d. * Puikios krikštynos buvo atšventos Monikos ir Aleksandro Kalainių dukrelės Monikos Nelidos Kalainytės. Krikšto sakramentą suteikė kun. Jonas J. Jakaitis MIC. Krikšto tėvais buvo p. Kalainienės brolis Kazimieras Sadukas ir jo žmona Haydee G. Sadukienė. Krikštynų puotoje dalyvavo specialiai iš Kordobos atvykusi p. Sadukienė ir didelis būrys gimičių, kaimynų ir pažįstamų. Jaunajai Rosario lietuvių bendruomenės narei Monikai Nelidai Kalainytei visi linkėjo geros sveikatos ir daug laimės.

Monikos Nelidos Kalainytės krikštynos (iš kairės į dešinę): krikštotevis Kazimieras Sadukas, motina p. Monika Kalainienė ir krikštamotė Haydee G. Sadukienė su savo sesute.

A. a. Vincas Žakevičius, rosarietis

* Bronius Banys iš Avellanedos lankėsi Velykų proga pas savo gerus pažįstamus Rosario. * Rosario Lietuvių Bendruomenė nutarė prie savo bufeto pastato pastatyti naują patalpą pobūviams ruošti. Visi sveikina gražų sumanymą, kurio įvykdymas duos galimybes ruošti parengimus nepriklausomai nuo nepalankaus oro. Tikimasi, kad sumanytieji darbai bus atlikti dar prieš artėjančius Bendruomenės rinkimus.

LIETUVIŲ CENTRO ŽINIOS

Pagal nuostatus š. m. balandžio 29 d. 16 val. Lietuvių Centro patalpose, Tabare 6950, Villa Lugano yra šaukiamas visuotinis susirinkimas.

- Dienotvarkė:
1. Susirinkimo atidarymas,
2. Protokolo skaitymas,
3. Išrinkimas dviejų narių protokolo pasirašymui,
4. Įvairios apyskaitos,
5. Naujų narių priėmimas,
6. Valdybos papildymui rinkimai,
7. Painformavimas apie naujo saliono statybą.

A. Artūras Mičiūdas, Pirmininkas. Birutė Petruskaitė, Sekretorė.

* Išrinktos komisijos su dideliu uolumu renka aukas naujai „Dr. Jono Basanavičiaus“ salės statybai ne tik Villa Lugano rajone, bet taip pat Villa Ballester, Boulogne, Munro, San Martin.

ATSISAUKIMAS Lietuvių Centrai reikalingos patalpos, todėl Statybos Komisija kreipiasi į visus gerą širdį lietuvių, prašydamas paramos.

PADEKA Ponams Jalinskams, dirbusiems prie bufeto sausio, vasario ir kovo mėnesius be jokio atlyginimo, reikiame nuoširdžią padėką. Lietuvių Centro Valdyba